

ΕΒΔΟΜΑΘΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 14.

ΤΟΜΟΣ Β΄.

24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1893.

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΑΠΥΡΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ¹

Καταχωρίζομεν ὧδε κατὰ μετάφρασιν ἐκ τῆς *Revue des Études Grecques*, τοῦ περιοδικοῦ συγγράμμα-
του «ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν
σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ Συλλόγου», τὴν σπουδαιότατην
πραγματείαν τήνδε μετὰ τῶν σημειώσεων τοῦ τε
σοφοῦ γαλάτου ἐκδότου τῶν ἑλλήνων τραγικῶν κ.
Weil καὶ τῶν ὑπομνημάτων τοῦ διαπρεποῦς ἑλλη-
νιστοῦ καὶ ἐρευνητοῦ τῆς ἡμετέρας μουσικῆς κ.
Charles-Émile Ruelle. Ὁ πάπυρος τοῦ ἀπὸ σκηνῆς
φιλοσόφου, ὃς ἦν ἐκτεθειμένος ἐν τῇ μουσικῇ καὶ
θεατρικῇ ἐκθέσει τῆς Βιέννης, ἥτις κατὰ τὸ παρελ-
θὸν ἔαρ ἐγένετο, ἀξίως συνεκέντρωσε περὶ αὐτῶν
τρεις ἐπιφανεῖς ἑλληνιστάς, ὅπερ ἀποδείκνυσιν ἐπί-
σης τὴν σπουδαιότητα τοῦ πράγματος, οὐδαμῶς, ὡς
ἡμεῖς πεποίθαμεν, λανθάνουσαν καὶ τοὺς ἀναγνώστας
ἡμῶν, μάλιστα ἐκείνους, οἵτινες περὶ τὴν μουσι-
κὴν καὶ τὴν μετρικὴν τῆς ἀρχαιότητος ἀσχολοῦνται
καὶ τοὺς φιλολογοῦντας ἔτι.

Ἡ δύναξις.

Ἡ σοφὴ πραγματεία μετὰ τῶν σχολίων ἐστὶν ἡδε :

Ἐὰν ἡ ἀρχαία φιλολογία δὲν εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
ἡ σωρεία συντριμμάτων, ἐὰν ἐπὶ ἰκανοῦ ἀριθμοῦ
ἐκ τῶν ἀρίστων τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος προϊόν-

1) Ὑπόμνημα ἀναγνωσθὲν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Ἱστο-
ρίας καὶ Ἀρχαιολογίας ἐν τῇ συνεδρίσει τῆς 10 Ἰουνίου
1892. — Ὁ ἐν Βιέννῃ κ. Charles Wessely ἐνεπιστεύσατο
ἡμῖν καὶ ἐπέτρεψε τὴν μετὰ σχολίων ἀναθεώρησιν τῆς
πραγματείας ταύτης. Περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς τὰ τῆς
ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος τοῦ ἀνταῦθα ἐξεταζομένου παπύ-

των ἔχωμεν νὰ θρηνήσωμεν μεγάλην ἀπώλειαν, ἐν
τῷ θέματι ὅμως τῆς μουσικῆς ἢ καταστροφῇ ὑπάρ-
χει τελεία. Ἡ δύναμις τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς ἢ
τοσαύτην σχοῦσα δόξαν ἐν ταῖς μυθικαῖς παραδό-
σει, καὶ τοσοῦτον ἕμνηθεῖσα ὑπὸ τῶν ποιητῶν,
φιλοσόφων καὶ ἱστορικῶν θὰ διαφύγῃ διὰ παντὸς
τὴν ἡμετέραν ἐκτίμησιν. Ἐὰν περιεσώθησαν ἡμῖν
βέβαιά τινα διδόμενα ἐπὶ τῆς μουσικῆς ταύτης, τοῦτο
ὀφείλεται εἰς τὰς πληροφορίας τῶν Ἑλλήνων καὶ
Λατίνων θεωρητικῶν, ὡς σαφοὶ τινες μουσικολόγοι
εὐφύως περιεργάσθησαν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ μουσικά
κείμενα τῆς ἀρχαιότητος οὐδεμίαν σχεδὸν ταῦτα
κέκτινται ἀξίαν ὡς περιεσώθησαν ἡμῖν. Τὰ ὀλί-
γα μουσικά σημεῖα, περιεχόμενα ἐκ τοῖς τρισὶν ὕ-
μνοις πρὸς τὴν Μοῦσαν, τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Νέμε-
σιν, οἵτινες χρονολογοῦνται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ
Ἀδριανοῦ, καὶ δείγματά τινα κλιμάκων διατονικῶν
μετρίαν κέκτινται σπουδαιότητα. Ἐπὶ τέλος τὰ
μνημεῖα ταῦτα οὕτω παρεμορφώθησαν ὑπὸ τῶν ἀν-
τιγραφῶν τοῦ μεσαίωνος, ὥστε ἀπαιτοῦνται σπου-
δαῖαι προσπάθειαι, ὅπως συλλάβῃ τις ἰδέαν τῆς ἀρ-
χαίας μελωδίας.

Ἡ ἐπιγραφικὴ καὶ ἡ παπυρογραφία, τοσοῦτον ὡς
πρὸς ἄλλα εὐτυχεῖς, ἤρξαντο ἤδη νὰ καθιστῶσιν ἡ-

ρου ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς Ἱστορίας τῆς μουσικῆς ἐν τῇ κλα-
σικῇ ἀρχαιότητι. Ὁ κ. Henri Weil, μέλος τοῦ Ἰνστιτού-
του, εὐχρηστάθη νὰ συντάξῃ ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματος τούτου
σημειώσεις τινάς. ἔξ ὧν οἱ ἀναγνώσται θ' ἀρυσθῶσι τὴν
δέουσαν ὠφέλειαν. (C. E. RUELLE).

1) Παρατηρεῖται ὅτι ὁ κ. Wessely εἰς οὐδὲν λογιζέται
τὸ μουσικὸν κείμενον τὸ συνοδεῖον τοὺς πρώτους στίχους τῆς
πρώτης τῶν Πυθιονικῶν τοῦ Ἠινδάρου, ἀναφερόμενον ὑπὸ
τοῦ Φ. Kircher ἐκ χειρογράφου ἀποκειμένου ἐν τῇ κατὰ
τὴν Μεσσήνην Μονῇ τοῦ Σωτήρος, οἵτινος οὐδὲν ἄνευρέ-
θησαν ἔγγρα. (Ath. Kircheri *Musurgia* σ. 541). Πολλάκις
ἐξεφράσθησαν ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἀθεντικότητος τοῦ ἐγ-
γράφου τούτου. Ὁ κ. M. Wessely ἐν τῷ κατωτέρῳ ἀνα-
φερομένῳ ἔργῳ, παρίστησι τοῦτο ὡς αὐτόγρημα παρ-
ποιησιντοῦ Φ. Kircher. (C. E. RUELLE).

μὴν μᾶλλον γνωστὰ τὰ μουσικὰ κείμενα τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος. Πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ παρὰ τὸ Ἀϊδίνιον ἐπὶ τῆς θέσεως Tralles εὐρέθη ἑλληνικὴ ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή, τὴν ὁποίαν Σεκπλὸς τις τοῦνομα ἀνέθετο κατὰ τὸν πρώτον μ. Χ. αἰῶνα καὶ ἦτις ἐν ἑξ γραμμαῖς περιλαμβάνει σειρὰν τεσσάρων Γνωμικῶν, ἐμμελῶς κεχαραγμένων¹, οὕτω:

6. C Z̄ KIZ Ī
 7. OXON ZHΞ ΦΑΙΝΟΥ
 8. K̄ Ī Z̄ IK̄ Ō
 9. MHΔEN OΛΩΞ ΣΥ
 10. C̄ OΦ C̄ K̄ Z̄
 11. ΛΥΠΟΥ ΠΡΟΣ ΟΛΙ
 12. Ī KĪ K̄ C̄ OΦ
 13. ΓON EΣTI TO ZHN
 14. C̄ KŌ Ī Z̄
 15. TO TEOΛOΞ O XPO
 16. K̄ C̄ C̄ CX]
 17. NOΞ AΠAITEI

Σημειώσωμέν τινα τῶν ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δοθέντων ἀποτελεσμάτων.

1. Τὰ μουσικὰ σημεῖα εἰσι κεχαραγμένα ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν συλλαβῶν καὶ ἄνωθεν τούτων².

2. Ἐνίοτε ἐν δυσὶ συνεχεῖσι συλλαβαῖς, ἐχοῦσαι τὸ αὐτὸ μουσικὸν σημεῖον, τοῦτο σημειοῦται ἀπαξ μόνον.

3. Μία συλλαβὴ δύναται νὰ ψαλῆ μετὰ δύο ἢ τριῶν μουσικῶν σημείων.

4. Σημειοῦται ὡσαύτως ἡ διάρκεια τοῦ ἤχου· τοῦλάχιστον διὰ τὸ κράτημα τῶν δύο χρόνων, οἵτινες παρίστανται δι' ὀριζοντίου γραμμῆς ἄνωθεν τοῦ μουσικοῦ χαρακτῆρος.

5. Μία συλλαβὴ βραχεῖα ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἓνα πρῶτον χρόνον, παριστώμενον δι' ἐνὸς μουσικοῦ σημείου· μία συλλαβὴ μακρὰ πρὸς δύο πρώτους χρόνους, παριστωμένους ἢ δι' ἐνὸς σημείου μακρᾶς διάρκειας ἢ διὰ δύο βραχέων ἢ καὶ δι' ἐνὸς triolet.

Εὐρίσκομεν τὸ αὐτὸ σύστημα τῆς παρασημαντικῆς, ὅπερ τυγχάνει τὸ ἐν χρήσει σύστημα, ἐν πολυτίμῳ παπύρῳ τῆς ἀρχιδουκικῆς συλλογῆς ἐν Βιέννῃ. Εἶναι μικρὸν ἀπόσπασμα ἀρχαίου εἰλιπτοῦ μὴ ὀπισθογεγραμμένου, περιέχον λείψανον τῆς μουσικῆς χοροῦ τοῦ Εὐριπίδου ἐν τῷ Ὀρέστῃ. (330—335, Kirchoff). Ἐνταῦθα κατέχομεν τὸ ἔκτυπον μελω-

δίας, συνθεθείσης τὸν πέμπτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα ἐνῶ μέχρι τοῦδε οὐδὲν λείψανον τῆς δραματικῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων μουσικῆς εἶχεν διασωθῆ. Ὑπῆρξε μόνον ἴχνος ὑπολανθάνον ἐν τινι χωρίῳ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασέως. (De compositione verborum, ch. XI, p. 132 ἐκδ. Schaefer).

Ἴνα ἀμφισβητήσῃ τις ὅτι ἡ ἐν τῷ παπύρῳ μελωδία ὑπῆρξε σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου, μάτην θὰ ἀνέφερον ὅτι τὰ ἐν τῷ κειμένῳ τούτῳ μουσικὰ σημεῖα ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἰωνικὸν ἀλφάβητον, ἐνθα ἀπαντῶσι τὰ η καὶ ω, ἀλφάβητον, οὗ δὲν ἐγένετο ἐπισημῶς χρήσις ἢ ἐπὶ τῆς ἀρχοντίας τοῦ Εὐκλείδου, πέντε ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ποιητοῦ. Ἡ παρατήρησις αὕτη δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι αὐτὸς οὗτος ὁ Εὐριπίδης εἶχεν ἤδη μεταχειρισθῆ τὸ νέον ἀλφάβητον, ἀπὸ πολλοῦ ὄν ἐν χρήσει, πρὸ τῆς ἐν ταῖς δημοσίαις πράξεσι παραδοχῆς αὐτοῦ ὑπὸ τῆς τῶν Ἀθηναίων πολιτείας. Καὶ ἐὰν ἔτι ὑποτεθῆ ὅτι ὁ Εὐριπίδης δὲν ἐφήρωσε τὸ ἰωνικὸν ἀλφάβητον οὔτε ἐν τῇ γραφῇ οὔτε ἐν τῇ μουσικῇ σημειωγραφίᾳ, θ' ἀπαντήσωμεν αὐτῆς ὅτι τὸ πρωτότυπον τοῦ ἡμετέρου χειρογράφου δὲν ἀνέρχεται εἰς τοὺς χρόνους αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Αὐγούστου, εἰς τὸν πρώτον διπλ. καθ' ἡμᾶς αἰῶνα. Ἴνα ἢ καταληπτῆ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ μουσικὴ γραφή, ἔδει νὰ συμφωνῆ πρὸς τὴν τότε ἐν χρήσει κοινὴν γραφήν. Ἡ μὴ παραδοχὴ τοῦ συλλογισμοῦ τούτου ἀγει εἰς ἀρνησιν τῆς ἀρχαιότητος τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας ἐπὶ προφάσει ὅτι τὰ ἀρχαῖα χειρογράφα τῶν ποιημάτων τούτων ἐφαρμόζουσι τὸ νέον ἀλφάβητον. Καθ' ἡμᾶς λοιπὸν δὲν ὑπάρχει λόγος ὑποψίας ἐπὶ τῆς αὐθεντικότητος τῆς προκειμένης μελωδίας, τοσοῦτῳ μᾶλλον ὅσῳ καὶ ἔσται ἐνδείξεις ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν νὰ βεβαιώσωμεν τὴν συμφωνίαν πρὸς ὅσα γινώσκουμεν περὶ τῆς μουσικῆς τοῦ Εὐριπίδου. Εἶναι διπλόν, ὅτι Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεὺς ἔσχεν ὑπ' ὄψιν αὐτὴν ταύτην τὴν μουσικὴν σύνθεσιν τοῦ Ὀρέστου ὡς παρακατιόντες θέλομεν ἰδεῖ, ἀναλύοντες τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ.

Τὸ τοῦ παπύρου τεμάχιον ἔχον ὕψος 92 χιλιοστά τοῦ μέτρου καὶ πλάτος 85 τυγχάνει καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς πλευρὰς ἐφθαρμένον, ἐκτὸς τοῦ ἄνω περιθώριου.

Εὐρὸν τοῦτο μεταξύ ἄλλων παπύρων κεχρονολογημένων τε καὶ μή, ἀντικόντων εἰς τὸν πρώτον μ. Χ. αἰῶνα ἢ τὸ βραδύτερον εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀδριανοῦ. Οἱ πάπυροι οὗτοι προήρχοντο ἐκ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ἐρμουπόλεως Magna ὡς οἱ ἐν τῷ British Museum διατηρούμενοι πάπυροι τοῦ Ἀριστοτέλους, καθ' ἃς ἐποισάμην ἐν Λονδίῳ παρατηρήσεις. Ὅσον δ' εἰς τὸ τεμάχιον τοῦ Εὐριπίδου ἀφορᾷ δέον ν' ἀναδιδάσωμεν κατὰ τριάνοντα ἢ τεσσαράκοντα ἔτη τὴν χρονολογίαν, διότι οἱ πάπυροι καὶ τὰ βιβλία, ἀπνοχαιωμένα ἤδη ὄντα, ἐχρησήμεον εἰς σύνταξιν διαφόρων σχεδίων ἐκ τῆς ἀντιθέτου ἀγράφου αὐτῶν πλευρᾶς. Ἡ γραφή εἶναι λίαν ἀρχαῖκὴ καὶ οὐδόλωσ σαφαλόμεθα τάττοντες τούτους εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Αὐγούστου, καθ' ὃν μάλιστα χρόνον Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεὺς συνέγραψε τὸ εἰς τὴν μουσικὴν τοῦ Ὀρέστου, στίχος 140 καὶ ἐφεξῆς, ἀναφερόμενον σπουδαῖον χωρίον. Ἄλλως τε ὑπῆρχον ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις, προγενεστέρως μάλιστα, χειρογράφα μετὰ

1) Ἡ ἐπιγραφή αὕτη ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ κ. W. M. Ramsay ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἑλληνικῆς ἀνατολικῆς ἑταιρίας 1883 p. 277 no 21, καὶ ἔκτοτε ὑπὸ τοῦ κ. E. Cougny (Anthologie palatine Didot, III 595 et 607). Πρῶτος δ κ. Wessely διεῖδεν ἐν ταύτῃ μουσικῇ σημειογραφίᾳ ἐν τῷ Jahresbericht des k. k. Staatsgymnasiums, Wien, Landstrasse, 1890 p. 18. Ἰδε ὡσαύτως O. Crusius ἐν τῷ Philologus, 1891, fasc. 1. (C. E. R.)

2) Ὡς ἐν τοῖς γνωστοῖς μετὰ μουσικοῦ κειμένου παραδείγμασιν. (C. E. R.)

μουσικῶν συνθέσεων τῶν ἀρχαίων ποιητῶν. Γνωστὸν, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι Ἀπολλωνίος τις τοῦπικλῆν εἰδογράφος ἐπεχείρησε νὰ δώσῃ νέαν τροπὴν εἰς τὰ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἀλεξανδρείας μουσικὰ συνθέματα κατὰ τοὺς μουσικούς αὐτῶν τρόπους. Ἐτυμ. Μ. 6. εἰδογράφος καὶ Schol. Pindar. II, 1) 1. Χωρὶον τι τοῦ σχολιαστοῦ Διονυσίου τοῦ Θρακῶς (Bekker, Anecd. gr., II, p. 751) γνωρίζει ἡμῖν ὅτι ἐν χειρογράφοις τισὶ ἐγράφητο οἱ στίχοι οὐ μόνον κατὰ τὴν μετρικὴν αὐτῶν διάταξιν ἀλλὰ καὶ ἐμμελῶς : « τινὰ ποιήματα οὐ μόνον ἐμμέτρως γέγραπται, ἀλλὰ καὶ μετὰ μέλους· διὸ καὶ—προστίθησιν,—οὐδ' ὅ στίχος κεῖται ἐν τῇ στοιχήσει ἰ τέλειος, ἀλλὰ μέχρι τοῦ ἀπηχήματος τῆς λύρας στίζει τὴν ὀργάνην :

Ἴδου νῦν τὸ ἐξαγόμενον τοῦ παπύρου.

ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ :

1. Π Ρ C Ρ Φ Π
2. ΦΥΡΟΜΑΙ Ὑ ΜΑΤΕΡΟΣ
3. Ζ (?) Ι Ζ Ε
4. ΑΚΧΕΥΕΙ Ὑ Ο ΜΕΓΑΣ
5. Π Ρ C Ι Ζ
6. CΕΜΒΡΟΤΟΙC Ὑ ΑΝΑ
7. C Ρ Π C Ρ Ὑ Φ C
8. CΑΚ(α)ΤΟΥ ΘΟΑΣ ΤΙΝΑ
9. [: :] CΡ Π
10. ΚΑΤΕΚΛΥCΕΝ ΟΤ · Ο
11. Ζ Ι Ζ (?)
12. Ν Ο Τ Ο Ω Ω C Π ΟΝ
13. Ρ · C · Ρ Ὑ
14. Κείμενον (4 γράμματα) ΟCΩΝ

Γραμμὴ 1. Τὸ πρῶτον Π εἶναι βέβαιον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀρχὴ τῶν γραμμῶν ἔπαθε, τὸ Π τοῦτο εἶναι ἐν μένῃ ἐσδεσμένον.

2. Τὸ Ο εἶναι μικρότερον τοῦ συνήθους ὠσαύτως καὶ εἰς τὰς γραμμάς 4 καὶ 6.

3. Τὸ πρῶτον Ζ εἶναι σχεδὸν ἐξηλειμμένον.

4. Τὸ πρῶτον Α μόλις τυγχάνει ὁρατόν. Τὸ C εἶναι ἐσχιόμενον.

6. Τὸ πρῶτον Α δὲν διακρίνεται πλέον.

7. Μετὰ τὸ τελευταῖον C ὑπάρχει τεμάχιον μουσικοῦ σημείου <. Εἶναι πιθανῶς λείψανον τοῦ Ζ.

8. Τὰ στοιχεῖα CΑΚ, κατόπιν ΑC καὶ τελευταῖον Α εἰσὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐσδεσμένα.

9. Ἄνωθεν τοῦ ΚΑ παρατηροῦμεν λείψανον μου-

1) Ὁ x. E. Graf. (De graecorum veterum re musica p. 83) ὑποθέτει ὅτι τὸ ἐπίθετον τοῦ Ἀπολλωνίου (ὁ εἰδογράφος) ἀπεδόθη αὐτῷ ἐκ τοῦ ὅτι κατέτασσε τὰς λυρικός φῶδὰς εἰς Γένη (ὡς Ἐπινίχια κτλ.) καὶ οὐχὶ εἰς τὸς τρόπους μουσικούς. Θεωρεῖ δὲ πεπλανημένην τὴν ἐρμηνείαν ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦ Ἐτιμολογ. Μ. Adhuc sud iudice lis este (C. E. R.)

2) Ἡ λέξις στοιχήσεις δὲν ὑπάρχει ἐν τοῖς Λεξικοῖς. (C. E. R.)

σικοῦ σημείου, ὅπερ ἀδυνατοῦμεν νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβῶς· ἀλλ' ἡ στίξις ἐπιφαίνεται καθαρῶς (W ἢ V ἢ μάλιστα ∇ ;).

13. — 14. Οἱ τελευταῖοι στίχοι εἰσὶν οἱ μᾶλλον παθόντες.

Ἦδη ἐν θετικῶν παρουσιάζει ὁ πάπυρος· κείμενον διάφορον τοῦ τῶν ἐκδόσεων. Πράγματι, ΟCΩΝ (1.14) δὲν συνέχεται μετὰ τῶν ἐπομένων (ὡς πόντου) « λ α β ρ ο ι ς ὀ λ ε θ ρ ι ο ι σ ι ν ἐ ν κ ῦ μ α σ ι ν », ἀλλ' εὐκόλον νὰ παρατηρήσῃ τις ὅτι τὸ κείμενον τοῦ Εὐριπίδου μετεβλήθη ἐν τοῖς χειρογράφοις, ἐὰν παραβάλλῃ τὴν στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν, ὡς ἀναδημοσιεύομεν κατὰ τὴν κριτικὴν ἐκδοσὴν τοῦ Kirchhoff.

308(1).	Στροφή αἰ αἰ	1
	δρομάδες ὦ πτεροπόροι	2
310	ποτνιαδες θεαί,	3
	ἀβίχχευτον αἰ θίασον ἐλάχετ' ἐν	4
	δάχρυσι καὶ γόοις,	5
	μελάγχρωτες Εὐμενίδες, αἶτε τὸν	6
	ταναὸν αἰθέρ' ἀμπάλλεσθ' αἵματος	7
315	τινύμεναι δίκαν, τινύμεναι φόνον,	8
	καθικετεύομαι, καθικετεύομαι	9
	τὸν Ἀγαμέμνονος	10
	γόνον ἐάσατ' ἐκλαθέσθαι λύσσας	11
	μανιάδος φοιταλέου· φεῦ μόχθων.	12
320	οῖων, ὦ τάλας, ὄρεχθεῖς ἔρρεις	13
	τρίποδος ἀπο φάτιν ἂν ὁ Φαῖθος	14
	ἔλακεν ἔλακε δεξάμενος ἀνὰ δάπεδον	15
	ἵνα μεσόμφαλοι λέγονται μυχοί [γᾶς]	16
	Ἀντιστροφή Ὡ Ζεῦ.	1
325	τίς ἔλεος ; τίς ὄδ' ἀγῶν	2
	φόνιος ἔρχεται	3
	θαάζων σε τὸν μέλεον ὦ δάχρυα	4
	δάχρυσι συμβάλλει	5
	πορεύων τις εἰς δόμους ἀλαστόρων	6
330	ματέρος αἶμα σᾶς, ὄ σ' ἀναβαχχεύει·	7
	κατολοφύρομαι, κατολοφύρομαι	8
	ὁ μέγας ὄλθος οὐ μόνιμος ἐν βροτοῖς·	9
	ἀνὰ δὲ λαῖφος ὦς	10
	τις ἀκάτου θοῆς τινάξας δαίμων	11
335	κατέκλυσεν δεινῶν πόνων ὡς πόντου	12
	λάβροισι ὀλεθρίοισιν ἐν κύμασιν	13
	τινὰ γὰρ ἔτι πάρος οἶκον ἄλλον	14
	ἕτερον ἢ τὸν ἀπὸ θεογόνων γάμων	15
	πὸν ἀπὸ Ταντάλου σέβασθαι με χρεῖ ;	16

Σχόλια κριτικά : 315 τινύμεναι bis F, δίκαν (χειρογράφον Βατικανοῦ) B. — 319 μανιάδους B, μανιάδες (ος, χειρ. 2) F metrum corruptum alii aliter in ordinem redigere conati sunt frustra. Frustra enim tentantur quorum qua corrupta sint, ratio certa demonstrari nequeat. — 320 ὀ τάλας B. F. — 321 ἀπο om. C (χειρογράφον ἐν Κοπενάγη). — 330 ὄ in ὄς mutavit in B manus 2. — 331 καὶ 332 sedes permutandae esse videntur. — 335 ὀλεθρίοισι ἐν B ὀλεθρίοισι τε C.

Εὐρίσκομεν ἐν τῷ παπύρῳ ἀριθμὸν τινα διαφορῶν. Ὁ στίχος 334 προδήλως ἀντήλλαξε θέσιν μετὰ τοῦ

1) Στίχ. 316 τοῦ Nauch.

330. Αἱ λέξεις : ἀνα—θοῶς : ἀποτελοῦσιν ἓνα μόνον στίχον· ὡσαύτως καὶ αἱ λέξεις : τινάξας — κατέκλυσεν. Ἐπομένως ὡς πόντου εἶναι ἀρχὴ νέου στίχου. Ἐν τῷ στίχῳ 336 ἐλλείπει λέξις πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ πρὸ τοῦ ὄσων χάσματος. Ὑπῆρχεν ἴσως ἐν τῷ παπύρῳ! : κατέκλυσεν | κύμασιν ἐν | 2 ὡς πόντου | λάδροις ὀλεθροῖς | ὄσων συμφορῶν; (Cp. κλύδωνα συμφορᾶς Σοφ. Οἰδ. Τυρ. 1527. — κύμα συμφορᾶς Εὐριπ. Ἴππολ. 824 -- κακῶν Ἴον, 927. — ἄτης Αἰσχ. Πρωμ. 888 — κλύδων κακῶν Εὐριπ. Μήδ. 362) κτλ. 3.

Ἦδη προβαίνομεν εἰς τὴν μελωδίαν, χρῆσιν ποιούμενοι τῶν μικρῶν γραμμάτων διὰ τὸ μέρος τῆς φωνητικῆς μουσικῆς καὶ τῶν κεφαλαιωδῶν διὰ τὸ τῆς ὀργανικῆς. Ὁ ἀστερίσκος δηλοῖ φωνὴν προβαίνουσαν κατὰ ἡμίσειαν διέσιν ἢ τέταρτον τοῦ τόνου (διέσεις ἐναρμόνιος).

La la* la dièse	SOL'	la* sol la dièse
κατολοφυρομαι κατολο]φυρομαι		ματερος [αιμασας
mi' <mi' mi' > (4)		zé' mi' mi'*
οσ αναβ] ακχευει	SOL'	ομεγας [ολθος ου
la dièse la* la		ré' mi'
μονιμος] εμ θροτοις	SOL'	ανα [δε λαιφος ως
la la* la dièse la la*		sol la
τις] ακα του θοας	SOL'	τινα [ξας δαι—

Δύναται τις νὰ διακρίνη ἐνταῦθα τρία μέρη οὐδιῶδη :

1ον Τὸ κείμενον γεγραμμένον ἐν ἀδιακόπῳ ὡς εἰπεῖν συνεχεῖα.

2ον Τὰ τῶν ὀργάνων μουσικὰ σημεῖα, τεθειμένα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κειμένου καὶ οἰοῦντο δηλοῦντα διαίρεσιν τῶν στίχων. Γνωστὸν ὅτι τὰ χειρόγραφα διετήρησαν ἡμῖν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀκριβῆ διακρίσιν τοῦ μέτρου. Ἴδου τίνι τρόπῳ ἢ παράδοσις αὕτη ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ μέχρις ἡμῶν. Ὅτε αἱ μελωδία ἐπαυσαν νὰ γράφονται κατ' ἀντιστοιχίαν πρὸς τὸ κείμενον, μετὰ τὸ τέλος ἐκάστου στίχου μετέβαινον εἰς τὴν ἀκόλουθον γραμμὴν μὴ ἀναγράφοντες τὸ λεγόμενον κροῦμα, ἥτοι τὴν ἐν τῷ ᾄσματι παρεντιθεμένην μουσικὴν σημειογραφίαν τῶν ἐγχόρδων ὀργάνων (ὡς πρὸς τὴν συνοδείαν, αὕτη ἐξετελεῖτο κατὰ προτίμησιν ὑπὸ τῶν αὐλῶν). Ἐνταῦθα δεόν νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὁ Εὐριπίδης μετρίαν ἐποιήσατο χρῆσιν τῶν κροῦμάτων τούτων ὡς βεβαιούται τις ἐκ τοῦ ἐν τῷ παπύρῳ ᾄσματος. Αὐτὸς ὁ Εὐριπίδης καυχᾶται ἐπὶ τούτῳ ἐν τῇ μετὰ τοῦ Αἰσχύλου συζητήσει του (Ἀριστοφάνους, Βάτραχοι, στίχ. 1206 καὶ ἔφεξις). Θέλων νὰ στρέψῃ εἰς τὸ γελοῖον τὸν ἀντίζηλον αὐτοῦ, ὅστις μετεχειρίζετο κατὰ κόρον τοὺς τοιοῦτους κόσμους, ἀπαγγέλλει περὶ αὐτοῦ σειρὰν στίχων ἀσυναρτήτων, ὅπως προξενήσῃ γέλωτα εἰς τὸ ἀκροατήριον, πολυάριθμα φλαττοθράτ, λέξεις πεπονημένας πρὸς τὰς χορδὰς τῆς λύρας ἀλλεπαλλήλως πλησοσόμενας. Περὶ τῶν κρομμάτων τούτων

1) Εἰς δῆλωσιν τοῦ τέλους τοῦ στίχου θέτομεν γραμμὰς καθέτους.
 2) = ἐν (κύμασιν) τεθὲν μετὰ τὸ οὐσιαστικόν· ὡς δόμοις ἐν κτλ. (C. W.)
 3) «Εἰκασία ἤμιστα πιθανή» (Σημ. τοῦ κ. H. Weil).

ἀπαντῶσιν ἐτι καὶ ἄλλα παραδείγματα, ληφθέντα ἐξ ἀρχαίων ποιητῶν παρὰ Ernest Graf (De Graecorum veterum re musica, p. 69).

3ον Τὰ μουσικὰ σημεῖα τοῦ ᾄσματος εἰσι τεθειμένα ἄνωθι τῶν ἀντιστοιχῶν συλλαβῶν ὡς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ Σεκίλου καὶ ἐν ἄλλοις ἐγγράφοις μουσικοῖς.

Παράβασις τοῦ ἐν τῷ § 2 κανόνος ἀπαξ παρατηρεῖται· διότι ὁ ἀντιγραφεὺς ἐν τῷ θοῶς τινάξας συνεχῶν (1. 8) τὸ στ παρέλειψε τὸ ὀργανικὸν σημειῶφνον ὅπερ συνεπληρώθη ἄνωθι τῆς γραμμῆς 1.

Ἐπὶ πολλῶν συνεχῶν συλλαβῶν κοινὸν ἐχουσῶν σημεῖον μουσικόν, τοῦτο τίθεται ἀπαξ ἐπὶ τῆς πρώτης συλλαβῆς, ὡς καὶ ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἀιδίνιον εἰρηθεῖσθ ἐπιγραφῇ παρατηρεῖται. Οὕτω βακχεύει

Z Z Z

ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ βακχεύει.

Πολλὰ σηματοφόρα φέρουσι στιγμὰς, τεθειμένας ὅτε μὲν ἄνωθι, ὅτε δὲ πλαγίως, ὡς ὁ ἐν τῷ παπύρῳ κενὸς χώρος ἐγγωρεῖ. Συνωδὰ πρὸς τὰς ἐκ παραδόσεως μουσικὰς θεωρίας, φηροῦσιν ὅτι ἐν ταῖς στιγμαῖς ταύταις ἀναγνωρίζομεν τὰς ἀρχαίας ρυθμικὰς θέσεις (ictus)². Εὐρίσκονται μάλιστα ἐν τῷ παπύρῳ (γραμμῇ 10 καὶ 12) δύο θέσεις ictus πλησίον ἀλλήλων κείμεναι, ἡ μὲν ἐν τῷ τέλει τοῦ ἐνός στίχου καὶ ἡ ἕτερα ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐπομένου. Τὰ τῆς διαρκείας σημεῖα ἐλλείπουσιν ὀλοσχερῶς.

Τὸ μουσικὸν σημεῖον Π τρίς παρατηρεῖται, φέρον ἄνωθι γραμμὴν ὀριζόντιον δηλοῦσαν τὸ μακρόν. Ἀπαξ ἢ γραμμὴ εἶναι τεθειμένη ἐπὶ συλλαβῆς ἀμβόλου σε ν ἐν τῷ τέλει ἐνός στίχου· ἀλλ' ἥτον ἀναγκαῖα εἰς εὐχερῆ ἀνάγνωσιν τοῦ χωρίου τούτου. Ἡ γραμμὴ ἥτο περιττὴ ὅταν τὸ μακρόν παρίστατο

Z' I' Z

ἥδη ὑπὸ τῆς φύσεως τῶν συλλαβῶν π. χ. ὡς ποντ.³ Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Σεκίλου ὅτε ἡ ποσότης τῶν συλλαβῶν ἥτον ἀβεβαία, ἐσημειῦτο ἀκριβῶς ἢ διάρκεια αὐτῶν, ἢν ἄλλως δυσκόλως θὰ καθώριζον οἱ ἀναγνώσται.

(Ἀκολουθεῖ).

1) Ἐὰν ἔχη ὅπω, ὁ ἀνταποκρινόμενος στίχος (318) θὰ φέρῃ ἐν κροῦμα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ : ἐκλαθέσθαι : ὅπερ δεόν νὰ γραφῆ ἐν δυσὶ λέξεσι δι' εἶδους τιμῆσεως.

H. W.

2) Παράβαλε τὸν Ἀνώμοτον τοῦ Bellermann, §§ 3 καὶ 85 ὅστις φαίνεται λέγων τούναντίον : «Ἡ μὲν οὖν θέσις σημαίνεται, ὅταν ἄπλως τὸ σημεῖον ἀστικτὸν ἦ· οἶον F. ἢ δ' ἄρσις ὅταν ἐστιγμένον. (C. E. R.)

1) Αὕτη λοιπὸν ἦτο περιττὴ ἄνωθι τῆς συλλαβῆς : του : (1. 7). H. W.

Ο ΕΝ ΤΟΙΣ "ΘΗΚΟΙΣ", ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ¹

55. Τὴν δε τυγχάνω γνώμην ἔχων περὶ τῆς ἐν τῇ ψυχῇ διαθέσεως. Οὐτε . . . θρασύν, οὐτ' ἄτολμον καὶ καταπληγᾶ προσήκειν εἶναι· τὸ μὲν γὰρ εἰς ἀναίσχυντιαν, τὸ δ' εἰς ἀνδραποδωδίαν περιίσταται. Ἔντεγγον δὲ τὸ τὴν μέδην ἐν ἅπασι τέμναιν ἐμμελέστατα.

56. Μονοδία ἐν ἅπασιν ἐστὶ πλήσιμόν τι καὶ πρόσαντες· ἡ δὲ ποικιλία τερπνόν.

57. Δεῖ . . . τὸν παῖδα . . . μηδενὸς μηδὲ τῶν ἄλλων τῶν καλουμένων ἐγκυκλίων παιδευμάτων μήτ' ἀρήχοον, μήτ' ἀθέατον εἶναι· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκ περιδρομῆς μαθεῖν, ὡς περὶ γέυματος· (ἐν ἅπασιν γὰρ τὸ τέλειον ἀδύνατον) τὴν δὲ φιλοσοφίαν προεβθεύειν . . . ὡς περ . . . περιπελεῦσαι μὲν πολλὰς πόλεις καλόν, ἐνοικῆσαι δὲ τῇ κρατίστῃ χρήσιμον.

58. Οἱ φιλοσοφίας μὴ δυνάμενοι κατατυχεῖν, ἐν τοῖς ἄλλοις παιδευμασι τοῖς οὐδενὸς ἀξίοις, ἑαυτοὺς κατασκελετεύουσι.

59. Δεῖ τῆς ἄλλης Παιδείας ὡς περ κεφάλαιον ποιεῖν τὴν φιλοσοφίαν.

60. Ἡ ποικιλία τερπνόν.

61. Περὶ τὴν τοῦ σώματος ἐπιμέλειαν διττὰς εὐρον ἐπιστήμας οἱ ἄνθρωποι, τὴν ἰατρικὴν καὶ γυμναστικὴν, ὧν ἡ μὲν τὴν ὑγείαν, ἡ δὲ τὴν εὐεξίαν ἐντίθησι.

62. Τῶν τῆς ψυχῆς ἀρρωστημάτων καὶ παθῶν ἡ φιλοσοφία μόνη φάρμακόν ἐστι.

63. Διὰ ταύτην (τὴν φιλοσοφίαν) ἐστὶ καὶ μετὰ ταύτης γνῶραι, τί τὸ καλόν, τί τὸ αἰσχρόν· τί τὸ δίκαιον, τί τὸ ἀδίκον· τί τὸ συλλήβδην αἰρετὸν ἢ φευκτόν· πῶς θεοῖς, πῶς γορεῖσι, πῶς πρεσβυτέροις, πῶς νόμοις, πῶς ἀλλοτρίοις, πῶς ἄρχουσι, πῶς φίλοις, πῶς γυναιξί, πῶς τέκνοις, πῶς οἰκέταις χρηστέον ἐστὶ.

64. Δεῖ θεοὺς μὲν σέβεσθαι, γορέας δὲ τιμᾶν, πρεσβυτέρους αἰδεῖσθαι, νόμοις πειθαρχεῖν, ἄρχουσι ὑπέκειναι, φίλους ἀγαπᾶν, πρὸς γυναικας σωφροεῖν, τέκνων στεργτικὸς εἶναι, θεόλοιοι μὴ περιυβρίζειν . . . μήτ' ἐν ἐμπραγίαις περιχαρεῖς, μήτ' ἐν ταῖς συμφοραῖς περιλύποιοι ὑπάρχειν, μήτ' ἐν ταῖς ἡδοναῖς ἐκλύτους εἶναι, μήτ' ἐν ταῖς ὀργαῖς ἐκπαθεῖς καὶ θηριώδεις.

65. Τὸ εὐγενῶς εὐτυχεῖν, ἀνδρὸς· τὸ ἀνεπιφθόνως, εὐνήϊου ἀνθρώπου· τὸ τοῖς λογισμοῖς περιεῖναι τῶν ἡδονῶν, σοφῶν· τὸ δ' ὀργῆς κατακρατεῖν, ἀνδρὸς οὐ τοῦ τυχόντος ἐστὶ.

66. Τελεῖτους ἄνδρας ἠγοῦμαι τοὺς δυναμένους τὴν πολιτικὴν δόξαν μίξαι καὶ κεράσαι φιλοσοφία.

67. Τριῶν ὄντων βίωσι, ὧν ὁ μὲν ἐστὶ πρακτικὸς,

ὁ δὲ θεωρητικὸς, ὁ δ' ἀπολαυστικὸς· ὁ μὲν (ἀπολαυστικὸς) ἐκλυτός καὶ δοῦλος τῶν ἡδονῶν, ζωῆδος καὶ μικροπρεπὴς ἐστὶν· ὁ δὲ θεωρητικὸς τοῦ πρακτικοῦ διαμαρτῶν, ἀνωφελὴς· ὁ δὲ πρακτικὸς, ἀμοιρῆσας φιλοσοφίας, ἄμουνος καὶ πλιμμελής.

68. Πειρατέον εἰς δύναμιν καὶ τὰ κοινὰ πράττειν, καὶ τῆς φιλοσοφίας ἀντιλαμβάνεσθαι κατὰ τὸ παρῆκον τῶν καιρῶν.

69. Ἀναγκαῖόν ἐστι τῆς τῶν παλαιῶν συγγραμμάτων κτήσεως μὴ ὀλιγώρως ἔχειν.

70. Τὸν αὐτὸν τρόπον ὄργανον τῆς παιδείας ἡ χρῆσις τῶν βιβλίων ἐστὶ, καὶ ἀπὸ πηγῆς τὴν ἐπιστήμην τρεῖν συμβέβηκεν.

71. Οὐκ ἄξιον τὴν τῶν σωμάτων ἀγωνίαν παρορᾶν, ἀλλὰ πέμποντας εἰς παιδοτρίβου τοὺς παῖδας ἰκανῶς ταῦτα διαπορεῖν, ἅμα μὲν τῆς τῶν σωμάτων εὐρυθμίας ἐρεκεν, ἅμα δὲ καὶ πρὸς ῥώμην.

72. Καλοῦ γῆρως θεμέλιον ἐν παισὶν ἡ τῶν σωμάτων εὐεξία.

73. Καθ' ἕπερ ἐν εὐδίᾳ τὰ πρὸς τὸν χειμῶνα προσήκει παρασκευάζειν, οὕτως ἐν νεότητι τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν σωφροσύνην, ἐφόδιον εἰς τὸ γῆρας ἀποτίθεσθαι· οὕτω δὲ ταμιεύεσθαι τὸν τοῦ σώματος πόνον, ὡς μὴ καταξήρους γινομένους, πρὸς τὴν τῆς παιδείας ἐπιμέλειαν ἀπαγορεύειν.

74. Ὑπνοὶ καὶ κόποι μαθήμασι πολέμιοι.

75. Ἐγὼ (ὁ Πλούταρχος) μάλιστ' ἂν βουλοίμην πᾶσι κοινῇ χρήσιμον εἶναι τὴν ἀγωγὴν. Εἰ δὲ τινες ἐνδεῶς τοῖς ἰδίοις πράττοντες, ἀδυνατήσουσι τοῖς ἐμοῖς χρῆσασθαι παραγγέλμασι, τὴν τύχην αἰτιάσθωσαν, οὐ τὸν ταῦτα συμβουλευόντα.

76. Πειρατέον εἰς δύναμιν τὴν κρατίστην ἀγωγὴν ποιεῖσθαι, καὶ τοῖς πένησιν· εἰ δὲ μὴ, τῇ γε δυνατῇ χρηστέον.

77. Φημὶ δεῖν τοὺς παῖδας ἐπὶ τὰ καλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἄγειν παραινέσει καὶ λόγοις, μὴ πληγαῖς, μηδ' αἰκισμοῖς· ἀποναρκῶσι γὰρ καὶ ὄρηττουσὶ (οἱ παῖδες) πρὸς τοὺς πόνους, τὰ μὲν διὰ τὰς ἀλγηδονας τῶν πληγῶν, τὰ δὲ καὶ διὰ τὰς ὕβρεις.

78. Ἐπαινοὶ καὶ ψόγοι πάσης εἰσὶν αἰκίας ὀφελιμώτεροι (τοῖς παισὶν)· οἱ μὲν ἐπὶ τὰ καλὰ παρορμῶντες, οἱ δ' ἀπὸ τῶν αἰσχροῶν ἀνείργοντες.

79. Δεῖ ἐναλλάξ καὶ ποικίλως χρῆσθαι ταῖς ἐπιπλήξεσι καὶ τοῖς ἐπαίνοις.

80. Χουνοῦνται (οἱ παῖδες) ταῖς ὑπερβολαῖς τῶν ἐπαίνων καὶ θρύπτονται.

81. Εἶδον πατέρας, οἷς τὸ λίαν φιλεῖν, τοῦ μὴ φιλεῖν αἴτιον κατέστη· σπεύδοντες γὰρ τοὺς παῖδας ἐν πᾶσι τάχιον προτεῦσαι, πόνους αὐτοῖς ὑπερμέτρους ἐπιβάλλουσιν, οἷς ἀπαυδῶντες ἐκπίπτουσι, καὶ ἄλλως βαρυνόμενοι ταῖς κακοπαθείαις, οὐδέχονται τὴν μάθησιν εὐνήϊως.

82. Ὡς περ τὰ φυτὰ τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέ-

1) Ἴδε ἀριθμ. 13, σελ. 243--245.

φεται, τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται, τὸν αὐτὸν τρόπον ψυχὴ τοῖς μὲν συμμέτροις αὖξεται πόνοις, τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται.

83. Δοτέον τοῖς παισὶν ἀναπνοὴν τῶν συνεχῶν πόνων.

84. Πᾶς ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἄνεσιν καὶ σπουδὴν διήρῃται.

85. Ἡ ἀνάπαυσις τῶν πόνων ἄρτυμά ἐστι.

86. Σῶμα μὲν, ἐνδεία καὶ πληρώσει σώζεται· ψυχὴ δὲ ἀνέσει καὶ πόνῳ.

87. **Ἄξιον ἐπιτιμῶν τῶν πατέρων ἐνίοις, οἵτινες παιδαγωγοῖς καὶ διδασκάλοις ἐπιθρόνυαντες τοὺς υἱεῖς, αὐτοὶ τῆς τούτων μαθήσεως οὐτ' αὐτόπται γίνονται τὸ παράπαν, οὐτ' αὐτήκοοι, πλείστον τοῦ δέοντος ἁμαρτάνοντες. Αὐτοὺς γὰρ παρ' ὀλίγας ἡμέρας δεῖ δοκιμασίαν λαμβάνειν τῶν παίδων, ἀλλὰ μὴ τὰς ἐλπίδας ἔχειν ἐν μισθωτοῦ διαθέσει. Καὶ γὰρ ἐκεῖνοι πλείονα ποιῶντα τὴν ἐπιμέλειαν τῶν παίδων, μέλλοντες ἐκάστοτε διδόναι τὰς εὐθύναις.** (Οὐδὲν οὕτω πιαίνει τὸν ἵππον, ὡς βασιλέως ὀφθαλμός).

88. Πάντων μάλιστα, τὴν μνήμην τῶν παίδων ἀσχεῖν καὶ συνειθίζειν, αὕτη γὰρ ὡσπερ τῆς παιδείας ἐστὶ ταμεῖον.

89. Τὸ μνημονικὸν τῆς μαθήσεως μέρος, οὐ μόνον πρὸς τὴν παιδείαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τοῦ βίου πράξεις οὐκ ἐλαχίστην συμβάλλεται μοῖραν. Ἡ γὰρ τῶν γεγεννημένων πράξεων μνήμη τῆς περὶ τῶν μελλόντων εὐβουλίας γίνεται παράδειγμα.

90. Λόγος, ἔργου σκιά (κατὰ Δημόκριτον).

91. Ἐντευτικούς εἶναι αὐτοὺς (τοὺς παῖδας) παρσκευαστέον καὶ φιλοπροσηγόρους· οὐδὲν γὰρ, ὡς τὰ ἀνέντευκτα τῶν ἡθῶν, ἐστὶν οὕτως ἀξιομίσητον.

92. Οἱ παῖδες ἀμισεῖς γίγνονται ἂν τοῖς συνοῦσι, μὴ παντελῶς ἐν ταῖς ζητήσεσιν ἀπαραχώρητοι γινόμενοι.

93. Οὐ τὸ νικᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἡττᾶσθαι ἐπίστασθαι, καλόν, ἐν οἷς τὸ νικᾶν βλαβερόν.

ΧΡΙΣΤ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΝΗΣ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΕΛΕΓΧΟΣ

ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΟΣ ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. ΠΑΥΛΙΔΟΥ ΕΙΡΗΜΕΝΩΝ.

Κερασοῦς διπλῆ — Στραβῶνος περιηγήσεις — Κερασοῦς ἐν Μοσδονοίκις — Κολχίς -ίδος καὶ -ίδες -ιδων ἄλλο — Ὁ παρασάγγης παρὰ Ξενοφῶντι.

Ἀποστέλλοντες ἐκ Καισαρείας τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ τὰς ὀλίγας ἡμῶν περὶ Γεωγραφίας σκέψεις καὶ τὴν περὶ Εὐξείνου Πόντου ἡμετέραν διατριβὴν, ἐν ἧ ὑπὸ νέας ὁλως ὄψεως ἐξη-

τάζετο ὁ διθάλαστος οὗτος Πόντος, ἐγινώσκομεν ὅτι εἰ μὴ ἕτερα τινὰ δ' ὅσο ὅμως σημειώσεις ἐκ τῶν ἐν τῇ διατριβῇ ἐκείνῃ ὑπερεκατόν θά ἐκίνουν τὴν περιεργίαν πολλῶν φίλων ἀναγνωστῶν καὶ ὅν τῶν ἐν ταῖς παραλίαις τοῦ Εὐξείνου λογίων καὶ εἰς συζητήσιν θά παρήγαγον, συζητήσιν, ἦν οὐδέποτε ἐν οὐδεμιᾷ στιγμῇ μέχρι τοῦδε ἀπεφύγομεν. Ἡ συζητήσις ὅμως αὕτη πρέπει νὰ φέρῃ ἀεὶ ἀκαδημαϊκὸν καὶ ἐπιστημονικὸν ὅλως χαρακτῆρα, ὡς τοῦτο εὐ ἠγγέλων ἀνδράσι προσήκει, ἢ δὲ φίλῳ Ἐβδ. **Ἐπιθεωρήσεις** δικαίῳ τῷ λόγῳ ἀπαιτεῖ, καὶ οἱ συζητοῦντες νὰ ἔχωσι πρὸς τοῦτο καιρόν. Ἐκ τῶν δύο ἐκείνων σημειώσεων, ἡ μὲν πρώτη ἐκτενὴς περιεστρέφεται περὶ τὸν ἐν τῷ Πόντῳ ἀποικισμὸν τῶν φοινίκων, ἡ δὲ δεύτερα μονόστιχος περὶ τὴν ὑπαρξίν δ' ὅσο πόλεων ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα Κερασοῦς κλ. ὡς κατωτέρω. Ἐπιτηδες ὑπετάξαμεν τὰς σημειώσεις ἐκείνας τῇ ἡμετέρᾳ περὶ τοῦ Πόντου μελέτῃ, καίτοι ἐν ταύτῃ οὐδόλως προέκειτο περὶ πόλεων καὶ περιγραφῆς αὐτῶν, ἵνα τοὺς ἐν τῷ Πόντῳ λογίους προσεκτικῶς καταστήσωμεν καὶ ἐξ αὐτῶν, ἐπὶ τόποιο καὶ ἐξ ἰδίας ὄψεως ἐρευνώντων, πλείονα καὶ καλλίονα μανθάνοντες σοφώτεροι καὶ περὶ ἄλλα γενώμεθα. Εὐχαρίστως λοιπὸν παρετηρήσαμεν ὅτι πρόχθεος ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἀξιολόγῳ Ἐβδ. **Ἐπιθεωρήσει** (ἀρ. 12) ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Ὁλίγια τινὰ περὶ τῆς πόλεως Κερασοῦντος ἄρθρον τοῦ κ. Παρ. Ἡλ. Παυλίδου, ἀνδρὸς λογίου περὶ τὴν Ποντικὰ ἀσχολουμένου.

Ὁ κ. Π., ἐκ τῆς μονόστιχου ἡμῶν ἐκείνης ὑποσημειώσεως ἀφορμηθεὶς, νέα πράγματα ἐπαγγέλλεται καὶ θέλει νὰ διδάξῃ τὸ δημόσιον. Ἀλλὰ ταῦτα πόσον ἀσπαστὰ ἔσονται ἡμῖν τε καὶ τοῖς φίλοις ἀναγνώσταις τοῖς μέλλουσι νὰ παρακολουθήσωσι τῇ συζητήσῃ ταύτῃ, ἢ χάριν αὐτοῦ τοῦ κ. Παυλίδου ἐπιχειροῦμεν, καίπερ περὶ ἄλλα διατριβόντες πάνυ ἐπείγοντα, ἢ ὁ λόγος προῖων καὶ ὁ ἐλεγχος δείξει.

Πρὶν ἢ εἰς τὴν καθαυτὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Π. λεγομένων προβῶμεν, λεγομένων, ὧν ἐν μόνον ἡμῖν προσωπικῶς διαφέρει, πρέπει νομιζομεν, κύριε διευθυντὰ, νὰ ὀρισθῇ σαφῶς καὶ ἄνευ παρακαμπῶν ἡ βάσις τῶν ζητητέων, διότι ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἀναγνόντες καὶ ἐπαναγνόντες τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Παυλίδου δὲν ἠδυνήθημεν ν' ἀντιληφθῶμεν τοῦ κέντρου, περὶ ὃ ἡ γραφὴ αὐτοῦ κινεῖται ὡς καὶ τοῦ συμπέρασματος, εἰς ὃ πρέπει ἕκαστον ἄρθρον νὰ καταλήγῃ. Τοῦτου ἕνεκα παρακαλοῦμεν τὸν κ. Παυλίδην χάριν τῆς τοσοῦτον ποθητῆς αὐτῷ ζητήσεως τῆς ἀληθείας ν' ἀπαντήσῃ τοῖς ἐξῆς :

Α') Ἐὰν ἐγράψαμεν ἡμεῖς αὐστηρῶς καὶ ἀπαραλάττω, ὡς αὐτὸς ἐν κυρτοῖς καὶ ἀραιῶσι στοιχείοις ἐξαιρεῖ «δύο πόλεις ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα ὑπῆρξαν. Τούτων ἡ πρὸς Ἀνατολᾶς κειμένη εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος μνημονευομένη, ἢ ἄλλως πως, δὲν ἐδικαιούμεθα ἴσως ἕνεκα ὀφειλομένης ἀδρότητος, ν' ἀπαιτήσωμεν τὴν προσθήκην φράσεως τινος, οἷα εἰ μὴ τι τυπογραφικὸν σφάλμα παρεῖς ἐκώμασεν—ὅπερ καὶ ἡμεῖς πολλάκις ἐπράξαμεν; τοῦτο τὴν μὲν ἐπιστημονικὴν τῶν γεγραμμένων α-

ξίαν οὐδὲν ἑλάττω τούναντίον μάλιστα τὴν ἠθικὴν αὐτῶν σημασίαν αὐξάνει 1.

Ἄλλ' ἢ παρατήρησις ἡμῶν αὕτη δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς πρόφασις ἢ τι τοιοῦτο· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· διότι ἡμεῖς ἀποδεχόμεθα πληρέστατα τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Παυλίδου δημοσιευθὲν ὡς ἔχει καὶ δὴ ὡς βᾶσιν τῆς περαιτέρω συζητήσεως ταύτης, ἢν ἀπεφασίδαμεν ἔστω καὶ προχειρῶς νὰ συντάξωμεν.

Β') Ἐὰν ἤρμοζεν ἀνδρὶ ἐπιστήμονα καὶ φιλίαν τὴν συζήτησιν ποθοῦντι νὰ μεταχειρισθῆται ὡς κατακλιθεὶς γενικὴν μὲν ἀλλὰ πάντως καὶ ἡμᾶς ὑπαινοδομένην φράσιν, διότι, ἀφ' οὗ ἐπαινεῖ καὶ τὴν ἀξίαν τὼν ἡμῶν συγγεγραμμένων ὁμολογεῖ, ἐπιτίθησιν ὡς κολοφῶνα τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ: «λέγομεν ταῦτα... ἵνα δώσωμεν νύξιν τοῖς τὴν πατριὸν ἡμῶν ἱστορίαν ἀναδιψοῦσιν ὅπως μετὰ πλεονεξίας πηγῶν ἐπιχειρήσῃσι τὴν σύνταξιν τῶν ἱστορικῶν αὐτῶν πονημάτων». Ἡ συμβουλὴ αὕτη παρέχεται πλαγίως καὶ ἡμῖν· εὐκρινῶς εὐχαριστοῦμεν ἐπὶ ταύτῃ διότι πράγματι παρέχεται ἡμῖν εὐκαιρία οὐχὶ δευτέρα ἢ τρίτη ἵν' ἀποδείξωμεν διαρρήδην καὶ περιτρώως ὅτι ὁ,τι ἐγράψαμεν μέχρι τοῦδε, μετὰ μερίστης εὐκρινείας ἐγράψαμεν, τὰ ξένα τῶν ἰδίων διαστῆλλοντες, τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι ἀποδιδόντες καὶ μετὰ δυνατῆς πληθούς τῶν πηγῶν. Ἐὰν δέ τις τῶν πηγῶν ἐν ἀγνοίᾳ ἢ ἐν γνώσει διέλαθεν ἡμᾶς τοῦτο ἀείποτε οὐκ ἀποδειλιάσαντες καὶ δημοσίᾳ ἐδιδλώσαμεν καὶ ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, ὡς συμμαρτυροῦσι τῷ λόγῳ ἡμῶν πάντες οἱ ἀγαθυνόμενοι νὰ παρακολουθῶσιν ἀπὸ ἐτῶν τὰς ἡμετέρας δημοσιεύσεις, ἀνθρώποισι γὰρ τοῖς πᾶσι κοινὸν ὄν ἐστι τοῦ ξαμαρτάνειν, κατὰ τὸν Σοφοκλέα. *Dura veritas sed veritas*. Καλὸν θὰ ἦτο καὶ ἡ φράσις αὕτη νὰ ἔλιπε, διότι δυστυχῶς αὕτη βαρυνεῖ αὐτὸν τοῦτον τὸν γράψαντα, αὐτὸν τὸν κ. Παυλίδην, ὡς ἐναργῶς δειχθήσεται. Ἄγων οὐ δέχεται σκίψαι· ἀλῶν δὲ φόρτος ἐνθεν ἦλθεν, ἐνθ' ἔδην.

Γ') Παρακαλοῦμεν τὸν κ. Παυλίδην νὰ δηλώσῃ σαφῶς μίαν μόνον ἢ δύο πόλεις ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα παραδέχεται, διαφέρει δὲ κατὰ τὸν Ἑνοφώντειον, ἐὰν εἴνε ἢ πρὸς Δ ἢ ἢ πρὸς Α·—Τοῦτο λέγομεν διότι ἐν τῷ ἄρθρῳ αὐτοῦ καὶ ταῖς ὑποσημειώσεσι π. χ. γράφει τάδε: «Ἐπὶ τῆς παραλίᾳ . . . παρὰ τὴν νομιζομένην θέσιν τῆς Ἀνατολικῆς ὑποτιθεμένης Κερασσοῦντος κλ.» καὶ πάλιν ἐν τῷ ἐδάφει «Ὁ Ἑ. μνημονεύει οὐχὶ τῆς πρὸς Ἀνατολᾶς ἀλλὰ τῆς πρὸς Δυσμᾶς κειμένης Κερασσοῦντος» καὶ ἀλλαχοῦ κατωτέρω «ἢ Ἑνοφώντειος Κερασσοῦς ἐστὶν ἢ νῦν «Κερασσοῦς» κλ. Δ ὅμοιοι ἢ μία;

Δ') Ποῦ καὶ ἐπὶ τίνων λόγων στηριζόμενος ἀποφαίνεται γνώμην τολμηράν· ὅτι ὁ Στράβων φαίνεται μὴ περιηγηθεὶς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἐπομένως σφάλλει (γρ. σφάλλεται).

Εὐγνώμονες ἡμεῖς ἐσόμεθα τῷ κ. Παυλίδῃ ἐὰν δυνηθῆ ν' ἀποδείξῃ ἡμῖν τοῦτο, ὑποσχόμεθα δ' αὐτῷ καὶ ἀλλαχοῦ νὰ μεταδιδάσωμεν τὴν γνώμην ταύτην, ὅπως πληθυνθῆ ἢ γνώσις τῶν ἀγνώστων. Ἄπλαϊ παραπομπαὶ καὶ αὐταὶ οὐχὶ ἀσφαλῆς καὶ ἀκριβεῖς οὐδέποτε πείθουσιν ἡμᾶς. Τί λέγει λοιπὸν ὁ Raoul Rochette καὶ ὁ φίλατος κ. Παπαδόπουλος ὁ Κεραμεύς, τί οὔτοι ἀποφαίνονται; Παρακαλοῦμεν νὰ εἴπῃ ἡμῖν τε καὶ τοῖς λοιποῖς ἀναγνώσταις σαφῶς καὶ εὐκρινῶς, διότι ἡ τοῦ Στράβωνος πίστις νῦν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ κ. Παυλίδου διασαλεύεται. Τὸ ἔργον τοῦ Raoul Rochette ὅπερ ὁ κ. Π. δὲν ὀνομάζει εἶνε πολύτομον· εἶδομεν δὲ καὶ συνεδουλεύθημεν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Εὐρώπῃ· δυστυχῶς ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν ὑπάρχει, ὥστε νὰ ἐξελέγξωμεν τὸ πρῶγμα, ὡς οὐδ' ὁ δεῦτερος τόμος τοῦ «Παρνασοῦ». Ἡμεῖς ἐκ Γερμανίας εἰθίσθημεν εἰς τὸ μνημονεύειν, ὡς ἄλλοτε καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπικριθεῖ τῆς «Νεοελλ. Γεωγραφικῆς Φιλολογίας» τοῦ ἀξιολόγου κ. Μπλιαράκη (σελ. 42) ἐγράψαμεν. Τὸ διδάγμα τοῦτο ἐπιβαρυνεῖ τὸν κ. Παυλίδην πάλιν, ὡς κατωτέρω δειχθήσεται. Ὁ Mannert ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ καὶ Ρωμαϊκῇ Γεωγραφίᾳ» (τόμ. 6, μέρος Β', σελ. 385) περὶ Φαρνακείας τὸν λόγον ποιούμενος καὶ τοῦ Στράβωνος μνημονεύων λέγει «ὁ Στράβων Konnte genau von der Sache unterrichtet seyn, da sein Vaterland nicht weit entfernt ist und die Handelsorte an der See in beständigen Zusammenhange stunden» ὁ ἔστι μεθερμηνευόμενον «ὁ Στράβων ἦτο εἰς θέσιν ἀκριβῶς περὶ τοῦ πράγματος νὰ γινώσκῃ, διότι ἡ πατρις αὐτοῦ δὲν ἔκειτο πολὺ μακρὰν καὶ οἱ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐμπορικοὶ σταθμοὶ εἰς ἀδιάλειπτον ἐπικοινωνίαν (συνάφειαν) διετέλουν ὄντες». Ταῦτα ὁ πατήρ τῆς Γεωγραφικῆς Ἐπιστήμης καὶ μέγας Γεωγράφος C. Ritter, ἐπαναλαμβάνει ἐν τῷ περιπτύτῳ συγγράμματι αὐτοῦ *die Erkunde* τόμ. Θ' μέρος Α' σελ. 834 καὶ ἐξῆς. (Βερολ. 1858). Ὅπερ δὲ τὸ περιεργὸν ὅτι ἐκφράζεται δυσπιστία περὶ ἐκείνων ἀκριβῶς τῶν βιβλίων (IB', II' καὶ ΙΔ') τοῦ Στράβωνος, ἅτινα θεωροῦνται τὰ ἀριστεὰ τῆς ὅλης συγγραφῆς διὰ τὴν ἀκρίβειαν τὴν ἐμβρίθειαν καὶ τὸ πολυμῆρες τῶν περιγραφῶν καὶ τὰς γνώσεις, διότι ἐν τούτοις τὰ περὶ Μικρᾶς Ἀσίας κείναι καὶ τὰ περὶ Κερασσοῦντος. Δι' αὐτὸν τοῦτον τὸν Στράβωνα ἢ Γεωγραφία αὐτοῦ, ἢν ἔσχατοι αὐτοὶ θαυμάζομεν, εἶνε δευτερεύον ἔργον βοηθητικόν, ὅπερ συνεγράφη πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ ὑπομνημάτων, ἅτινα δυστυχῶς ἀπώλοντο. Τοῦτο ἐξάγομεν ἐξ αὐτοῦ τοῦτου τοῦ συγγραφέως λέγοντος ἐν Α', 1, 24 «διόπερ ἡμεῖς πεποικότες ὑπομνήματα ἱστορικὰ κρήσιμα εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν φιλοσοφίαν ἔγνωμεν προσθεῖναι καὶ τὴν δε τὴν σύνταξιν», τὴν Γεωγραφίαν δὴλα δὴ.

Ε') Ὁ κ. Παυλίδης, ἐξάγων δὴθεν ἐκ δύο Ἑνοφώντειων ῥήσεων συμπέρασμα, καθ' ὃ «ἢ Κερασσοῦς (ποῖα τῶν δύο;) ἔκειτο ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Μοσσονοιῶν καὶ οὐχὶ τῶν Μακρῶν» οὐδὲν καινὸν τῆ ἐπιστήμῃ εἰσφέρει καὶ τοῖς ἡδὴ γνωστοῖς. Ἴνα μὴ ἐκτεινόμεθα παραπέμπομεν αὐτὸν τε καὶ τὸν βουλούμενον εἰς τὸν ταῖς γερμανικαῖς κτλ. ἐκδόσεσι τῆς «Ἀναβάσεως» ἐπισυνημμένον γεωγρα-

1) Γράφωμεν τὴν παρατήρησιν ταύτην διότι πολλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ στοιχειοθεσίᾳ ἐναλλαγῆς ἐνός Α εἰς Δ ἢ Δ εἰς Α γόνοι προέκυψαν συζητήσεις, καὶ διότι τοιαῦτα τινὰ ἀβλεπτήματα ἐπεβάρυναν τὴν διατριβὴν ἡμῶν εὐτυχῶς εὐληπτα.

φικόν χάρτην. "Ανοιξον π.χ. τὴν ὑπὸ τοῦ Vollbrecht γενομένην ἔκδοσιν τῷ 1886 ἐν Λειψία καὶ ἰδὲ τὸν χάρτην· εὐρήσεις ἐν αὐτῷ, φίλε κύριε, ὅτι ἡ Ξενοφώντειος Κερασσοῦς κεῖται ἐν Μοσσοῦνοικοῖς, καὶ ὅτι τούτων ΝΑ. μὲν οἱ Μάκρωνες ΝΑ. δὲ οἱ Τιβαρνοῖς, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ὑποίων ἔκειτο ἡ ἑλληνικὴ πόλις, τὰ Κοτύωρα (Ξενοφ. Ε', 5, 3), ἡ νῦν Ὁροδοῦ.

ΣΤ') Ὁ κ. Παυλίδης ἵνα ἐμπλέξῃ τοὺς πολλοὺς εἰς ἀδιέξοδον ποιεῖται καὶ παραπομπὰς τοιαύτας, ἃς μόνον ἀνὴρ εἰδικὸς καὶ τριῶν δύναται νὰ ἐλέγξῃ. Παρακαλοῦμεν αὐτὸν νὰ εἴπῃ τοῖς φίλοις ἀναγνώσταίς πόθεν ἠντλησθε τὴν ὑπ' ἀρ. Γ (σελ. 223 καὶ στνλ. Α τῆς 'Ε66. 'Επιθεωράσεως) παραπομπὴν Ἐκαταῖος Εὐρώπῃ; Ἡμεῖς τρεῖς ἐκδόσεις τοῦ Ἐκαταῖου βεκτημένους καὶ δὴ αὐτὴν τὴν τοῦ Klausen (1834 Βερολ.) Hecataei Milesii Fragmenta, οἷς παρασυνάπτεται καὶ ὁ «Περίπλους τοῦ Σκύλακος», οὐδεμίαν τοιαύτην παραπομπὴν ἠδυνήθημεν ν' ἀνεύρωμεν· ἴσως ἄλλοι εὐτυχέστεροι ἡμῶν ἐν τῇ ζητήσει ταύτῃ. Πλὴν ἀλλ' ὅμως ἐν τῇ ὑποσημειώσει εἶδει νὰ γραφῇ μόνον αὐτόθι, διότι τὸ Ἐκαταῖος Εὐρώπῃ δὲν εὔρηται ἐν ἰδίῳ συγγράμματι ἢ ἀλλαγῶν ἀλλ' αὐτῇ λέξει παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ, ὃν ἐν τῇ ἀμέσῳ προηγουμένη ὑποσημειώσει ἀναφέρει. Ἡμεῖς πρὸς πίστῳσιν παρατιθέμεθα ὅλον τὸ χωρίον Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου ἐν συνεχείᾳ ὡς ἔχει· «Χοιράδες, πόλις Μοσσοῦνοίκων. Ἐκαταῖος Εὐρώπῃ. Τιβαρνοῖσι δὲ πρὸς ἡλίον ἀνίσχοντα Μοσσοῦνοικοὶ ὀμουρέουσι· ἐν δὲ αὐτοῖσι Χοιράδες πόλις». Τοῦτο λέγεται. Ὡστε καὶ αὐτὴν ἡ μῆρινθος οὐδὲν ἔσπακεν.

Ζ') Ὁ κ. Παυλίδης, προβαίνων, ἀναφέρει αὐτῇ λέξει τάδε· «Περί τῶν διατεινομένων δὲ (εὐτυχῶς ἡμεῖς δὲν διετάθημεν ἀλλὰ τοὺς διατεινομένους ὑπερασπίσαμεν) ὅτι ἡ Ξενοφώντειος Κερασσοῦς ἔκειτο ἐν τῇ Κολχιδικῶν λέγομεν ὅτι τὸ βλέμμα αὐτῶν δὲν ἔρριψαν οὔτε ἐπὶ τοῦ Λεξικογράφου Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, οὔτε ἐπὶ τῆς περιηγήσεως τοῦ Ἀνδρέου Λιβαδηνοῦ, καθότι εἰ καὶ ἐν διαφόροις ἐποχαῖς διάφορα εἶχε τὰ ὄρια ἢ χώρα τῶν Κολχιδῶν (sic) οὐχ ἦν ὅμως ἀμφότεροι, ὅτε Στέφανος ὁ Βυζάντιος καὶ ὁ Ἀνδρέας Λιβαδηνὸς μνημονεύουσι τῆς Κερασσοῦντος ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Κολχιδῶν (sic)». Τὴ σημαίνει ἢ ἡ αὐτῇ, ἢ ἐπίτηδες οὐ μόνον αὐτῇ λέξει ἀλλὰ καὶ αὐτῇ στίξει παρεθέμεθα, ἵνα μὴ τυχὸν τοῖς μὴ γνωρίζουσιν ἡμᾶς ὑποψίαν τινὰ παρασχόμεν; Ἡμεῖς ἐν τῷ Λεξικογράφῳ, ὡς ὀνομάζει ὁ κ. Παυλίδης Στέφανον τὸν Βυζαντίον, τὴν λέξιν Κερασσοῦς οὐχ εὔρωμεν, οὐδὲ τὴν λέξιν Κόλχοι ἢ Κόλχοις ἐν ἰδίῳ ἄρθρῳ². Ἡ χώρα τῶν Κόλχων πράγματι ἔσχεν ὄρια διάφορα κατ' ἐποχὰς ἀλλ' οὐχὶ καὶ τόσα πολλά. Ἄλλως τὸ κατωτέρω φερόμενον Ἄ-

1) Λιβαδηνὸν οὐχ ἔχρωμεν.

2) Ἐχρωμεν Στεφάνῳ τοῦ Βυζαντίου ἔκδοσιν ἀρίστην τοῦ Meinecke· κατὰ πλαγίαν πτώσει· ἐν ἄλλοις ἄρθροις ἀπαντᾷ μόνον τὸ ἔθν. Κόλχοι. Ὅρα σελ. 117, 216, 457, 64, 661 κλ. Χώρα δὲ τῶν Κόλχων νὰ λέγεται καὶ οὐχὶ τῶν Κόλχιδῶν, ὅπερ ἕτερον σημαίνει. Προσέτι λέγεται καὶ Κόλχοι καὶ Κόλχοι καὶ γῆ παρὰ τισί. Βλέπε ἐν Λεξικ.

ρεος νῆδος πρὸς τοῖς Κόλχοις ἐν τῷ Πόντῳ, τὸ παρὰ Βυζαντίῳ ἀπαντῶν, δὲν προσδιορίζει σαφῶς τὴν ἔκτασιν τῆς Κολχίδος γῆς. Δὲν μεταχειρίζεται ὁ Βυζάντιος τὴν πρόθεσιν ἐν, ἀλλὰ τὴν πρὸς· ἡ δὲ πρὸς δοτικὴ συνταξομένη σημαίνει τὸ πλῆσιον, ὡς ἐν τοῖς Συντακτικοῖς φέρεται. Ἡ ἐκτίμησις ὅμως αὐτῆ τοῦ πλῆσιον καὶ τοῦ ἐγγύς ἀφίσταται οὐχὶ τῷ κ. Παυλίδῃ ἢ ἡμῖν ἀλλὰ τῇ τοῦ συγγραφέως γνώμῃ, ἣν ἀνευρεῖν οὐ ράδιον, διότι πλατεῖα κέλευθος.

Η') Ὁ κ. Παυλίδης, ἀγνοῶν βαθυτέρους λόγους διὰ τῆς καταμετρήσεως τῆς μεταξὺ Τραπεζοῦντος καὶ Κερασσοῦντος (τῆς νῦν) ἀποστάσεως, ζητεῖ νὰ ὑπολογίσῃ καὶ νὰ εὔρῃ ὅτι δυνατὸν ἦτο τοῖς Ἑλλησιν τοῦ Ξενοφώντος νὰ διανύσωσι τριταῖοι τὸ διάστημα τοῦτο. Τοῦτο οὐ χρήζει πολλῆς ζητήσεως. Τὸ διάστημα κατὰ τὸν κ. Παυλίδην ἀνέρχεται εἰς 70 μίλια (τὶ εἶδους μίλια; γερμανικά, ναυτικά κτλ.) ἦτοι 24 παρασάγγας. Τίς ἠρνήθη ὅτι οἱ μῦροι δὲν ἠδύναντο νὰ διανύσωσι 24 παρασάγγας ἐν τρισὶν ἡμέραις, ἦτοι ὀκτὼ καθ' ἑκάστην; ἀλλ' ὅμως καὶ τίς δύναται ν' ἀρνήσῃ ὅτι ἐν μίᾳ ἡμέρᾳ μόνον 25 στάδια¹ διήνυσαν. Ὁ τῆς «Ἀναβάσεως» ἀρίστος ἐκδότης F. Vollbrecht ἐν τῷ Προλόγῳ (Haerwesen der Soeldner bei Xenophon) σελ. 17 διδάσκει ὅτι συνήθως μὲν 5 παρασάγγας τὴν ἡμέραν ἐπορεύοντο, ἀλλ' οὐχ ἦντο καὶ 7 καὶ 8, καὶ αὐτόθι ἐν ὑποσημειώσει ὅτι ἡ ἡμερησία πορεία κατὰ μέσον ὄρον ἀνῆρχετο εἰς 27,75 χλμ. Ἀνὴρ εἰδικὸς ὁ κ. Hirschfeld ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ Kelainai-Arameia-Kibotos² ἀποφαίνεται (ἐν σελ. 8) ὅτι ὁ παρασάγγης εἶνε οὐχὶ 3/4 τοῦ γεωγραφικοῦ μιλίου, ὡς ὁ κ. Παυλίδης ἐκ τῆς τοῦ κ. Βρατσάνου ἐκδόσεως τῆς «Ἀναβάσεως» σημειοῦται ἀλλὰ 3/5 αὐτοῦ καὶ θεωρεῖ ὡς ἀληθῆ τὴν θεωρίαν, καθ' ἣν ἡ τῶν ἀποστάσεων μέτρησις ἐν τῇ «Ἀναβάσει» ἐπὶ τῆς τῶν βυμάτων καταμετρήσεως ἐστιρίζεται (die Distanzen in der Anabasis auf Abschreitung beruhen) καὶ ὅτι αὐτὴ κατὰ προσέγγισιν ἀναγράφεται, ἐφ' ᾧ πάντοτε καὶ ἡ χρῆσις ὀτρογγύλων ἀριθμῶν περὶ ἀποστάσεων. Πρὸς τούτοις σημειωτέον ὅτι παρὰ τοῖς Ἄγγλοις νῦν επικρατεῖ ἡ θεωρία, καθ' ἣν ὁ παρασάγγης, αὐτὸς ὁ τῶν νῦν Περσῶν فرسخ fersekh ἢ farsakh οὐδόλως ἦτο ὀρισμένον μέτρον ἀποστάσεως, ἀλλὰ μᾶλλον ὄριζεν, ὡς σήμερον ἡ ὥρα, τὸν χρόνον, ὅστις ἐχρειάζετο πρὸς μέτρησιν δεδομένης χώρας. Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι ἡ ὥρα αὐτὴ παρήλασσε πολὺ ἀναλόγως τῆς ὑποτιμωμένης ἀποστάσεως τοῦ ἐδάφους· διότι δύναται τις νὰ διανύσῃ διάστημα ἐντὸς μιᾶς ὥρας π.χ. μετίζον, εἰάν ἡ ὁδὸς εἶνε ὁδοποιημένη, ἀλλ' οὔτε τὸ τέταρτον εἰάν εἶνε ἀνάντης καὶ ἀνώμαλος. Περὶ παρασάγγου τοῦ λόγου ὄντος ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα καὶ τὴν γνώμην τοῦ λεξικογράφου Wanicek, ὅστις ἐν τῷ φυλλαδίῳ αὐτοῦ τῷ φέρωντι ἐπιγραφὴν «αι ἐναὶ λέξεις ἐν τῇ ἑλληνίδι καὶ τῇ λατινίδι» (Λειψία 1878) ἐν λέξει σημειοῦται πρὸς ἄλλοις «ὅτι ὁ παρασάγγης εἶνε ἀνάλογος τῆς διαστάσεως τῆς ὁδοῦ (Beschaffenheit des Weges) καὶ

1) 40 στάδια=1 γεωγρ. μίλιον. Ἐν στάδιον=184 μ.

2) Ἐν Βερολίῳ 1875. Ἡ σημείωσις παρὰ Vollbrecht.

ὅτι ἐν ταῖς ὀρειναῖς χώραις εἶνε κατὰ 1/4 μικρότερος ἢ ἐν ταῖς ἐπιπέδοις». Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἀντιστρέφοντες τοὺς ὅρους, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ συμπέρασμα τοῦ κ. Παυλίδου διατεινόμεθα ὅτι ὁ Ξενοφῶν σὺν τοῖς ἑαυτοῦ ἤτο δυνατόν νὰ διανύσῃ ἀπὸ τῆς Τραπεζοῦντος μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς καὶ κατ' ἄλλους, ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ δειχθήσεται, Ξενοφωνταίου Κερασοῦντος ἐν τρισὶν ἡμέραις, ἤτοι ἐν μείζονι περιόδῳ χρόνου, ὀλιγωτέραν ἀπόστασιν εἴτε δι' ἀνάγκην τινὰ εἴτε διὰ προμηθείας εἴτε διὰ κακοκαιρίαν κτλ. κτλ., ὡς καὶ ἐν τῇ παραγράφῳ περὶ τῆς ἡμερησίας παρὰ Ξενοφῶντι πορείας ὁ Vollbrecht ἀναπτύσσει, καὶ εἰκότως.

Θ') Ὁ κ. Παυλίδης ὀρθῶς ποιῶν διορθοῖ τὴν γνώμην τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου Π. Τριανταφυλλίδου, καθ' ἣν ἡ Φαρνακεία ἀνέλαβε τὸ ὄνομα Κερασοῦς περὶ τὰ τέλη τῆς 7ης μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἀφ' οὗ Κερασοῦντος παρῆν καὶ ἐν τῇ Γ' Οἰκουμένηκῃ συνόδῳ. Ἄλλ' ἐν τῇ ἐπιστονημένῳ καταλόγῳ καὶ αὐτὸς δὲν τίσιν ἀμαρτίαν. Ἄλλοις ἀφιέμεθα τὴν συμπληρωσὴν ἢ διόρθωσιν τοῦ μέρους τούτου, διότι καιρὸν δὲν ἔχομεν νῦν νὰ ἀνιχνεύωμεν τὰ χαρτῖα ἡμῶν καὶ ἀποσημειώματα πρὸς τοῦτο.

Ι') Ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Παυλίδου παράταξις χωρίων ἀρχαίων συγγραφέων καὶ ἀντιγραφή αὐτῶν οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπαγωγόν, οὐδὲ ἐξαντλεῖ τὸ ζήτημα ἄνευ κριτικῆς τῶν πηγῶν ἐρεύνης καὶ διὴ π λ ε ι ὄ ν ω ν π η γ ῶ ν, ἐφ' αἷς ἀσμενίζει ὁ κ. Παυλίδης· ἀλλὰ συνομολογήσει ἡμῖν ὅτι καὶ αὐτῶν τῶν ἀρχαίων τὰς πηγὰς δὲν παρέθηκεν ὅλας· μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα γεύματος χάριν Διοδώρου τοῦ Συκελιώτου π. χ. ὅστις ποιεῖται μνησίαν τῆς Κερασοῦντος ἐν ΙΑ', 30 κτλ. Κατὰ μέρος ἐῶμεν τοὺς βυζαντινοὺς συγγραφεῖς.

ΙΑ') Νῦν ὑπολείπεται ἡμῖν νὰ δώμεν λόγον πόθεν ἠρυσάμεθα τὴν πληροφορίαν ἡμῶν, ἣν ἐν τῇ μονοστιχῷ ὑποσημειώσῃ τῇ τὴν ἀφορμὴν τῶν γραφομένων τούτων παρασχούσῃ ἐξηνέγκομεν ὅτι ἐκ τῶν δ ὕ ο ὁ μωνύμων πόλεων ἢ πρὸς Α εἶνε ἢ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος. Τοῦτο ἐξετάσομεν ἐν ἀμέσῳ προδεχεῖ ἀρθρῷ ἵνα ἐκ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπαλλαγέντες καὶ τὸ δίκαιον καὶ ὀρθὸν στηρίζαντες τραπῶμεν ἐπὶ τὰς ἐργασίας ἡμῶν. Ὁ κ. Παυλίδης ἔγραψεν ὅτι ἡ π α τ ἦ θ η μ ε ν (!) ἄτε ἀρυσάμενοι τὴν γνώμην ταύτην ἐκ τῶν τοῦ Τριανταφυλλίδου «Ποντικῶν». Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ κ. Παυλίδης θὰ εὐαρεστηθῇ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐν Καισαρείᾳ γράφοντες τὴν Π ε ρ ῖ Ε ὕ ξ ε ῖ ν ο υ διατριβὴν ἡμῶν δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἔχομεν πρὸς ἄλλοις καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο ἐν τόπῳ, ἐνθα οὐδὲ σταλαγμὸς βιβλιοθήκης, ὅτι δὲ κεκτημένοι τὸ βιβλίον ἐνταῦθα διὰ τοιοῦτο μικροῦ λόγου ἀξιον πρᾶγμα οὐτ' ἔτι ἐφυλλομετρήσαμεν. Ἴνα δὲ μὴ ἐν ἀγωνίᾳ αὐτόν τε καὶ τοὺς ἀναγνώστας κρατῶμεν ἐκ τῶν προτέρων λέγομεν ὅτι τὴν σημειώσιν ἐκείνην ἠρυσάμεθα ἐκ μελετῶν ἡμῶν καὶ διὴ ἐκ τῶν γεωγραφικῶν χαρτῶν καὶ τοῦ Kiepert, ὃν καὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἡμῶν ἄλλοτε ἐν ὄψει εἶχομεν. Μετὰ τὴν ἀ κ ρ ι β ε σ τ ἄ τ η ν ἔν τῳ χωρίῳ καὶ τῶν σημειώσεων παράθεσιν, ἣν ἐν ὀλίγοις καὶ τοῖς κυριωδεστάτοις ἐν ἐπομένῳ ἀρθρῷ δίδω ἠμῶν δημοσιεύσομεν, καθ' ἣν δεῖξομεν ὅτι ἡ π ρ ὸ ς Ἀ ν α τ ο λ ἄ ς εἶνε ἢ παρὰ τοῦ Ξενοφῶντος μνημονευομένη ὁ κ. Παυλίδης συνομο-

λογήσει ὡς εὐθὺς καὶ εἰλικρινῆς τὴν ἥτταν καὶ τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ· διότι «ἀμαρτία ὁμολογουμένη ἐλάσσων γίνεται» κατὰ τὸν Χρυσορρήμονα, «ἀγαθὸν δὲ καί τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐπανάγεσθαι διὰ μετανοίας» κατὰ τὸν Κλήμεντα.

Ἐγράφομεν ἐν Ἐπικρήνῃ, τῇ 14)26 Ἰανουαρίου 1893.

B. A. ΜΥΣΤΑΚΙΑΝΣ.

Η ΦΙΛΟΜΗΛΑ.

Ἦτο ἕαρος νύξ ἀμβροσία καὶ ὀροσοζέφυρος, νύξ ἡδεῖα, καθ' ἣν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἐστεμμένοι δι' ἰδίῳν ἕκαστος καλλονῶν, μειδιῶντες καὶ οἰονεῖ μεμαγευμένοι, ἀτενίζουσιν ἀλλήλους, νύξ ἀγία, καθ' ἣν ὁ ἐνθουσιῶν ποιητής, φεύγων τοῦ ὕπνου τὸν γνοφῶδη λήθαργον, ὑπὸ τοὺς κλώνας ἀειθαλοῦς δάφνης μορμύρει γλυκεῖαν ῥῶδην πρὸς τὸν Ὑπέρτατον τῶν καλλονῶν Δοτῆρα, τὸ ζῶτον τοῦ ἰδεώδους κάλλους, τὴν ἀείροον τῆς ιδέας πηγὴν.

Ἐκεῖ ἦν φηλά, πολὺ ἦν φηλά, μὲς τὸ βαθὺ σκοτάδι,
λαμποκοποῦν μὲ ἄλλο φῶς τοῦ Πλάστου τὰ φανάρια
καὶ ἡ ἀκτῖνὰ τους κυλᾷ κάτω ἔς τὴν γῆ ἄν χάδι
πάνω ἔς τὰ κρίνα τὰ χλωμά, ἔς τὰ πράσινα χορτάρια.

Μέσα ἔς τὸν ὕπνο τὸν βαθύ, ἔς τὴν σιγαλιὰ ἐκείνη
θαρρεῖς ἡ φύσι ὄνειρο ἀνθοστεμμένο βλέπει
θαρρεῖς ὁ Πλάστης τὴν δροσιὰ ἀπὸ ἦν φηλά τὴν χύνει,
μὲ τὴ λευκὴ φτεροῦγά Του νομίζεις πῶς τὴν σκέπει.

Ὀνειρο βλέπει! . . . ἄρά γε τί νῆσαι τὸνειρό της;
σώπαινε, κῦμα, μὴ λαλεῖς, μὴ σπάνεις ἔς τὸ λιθάρι...
ἄχ! βλέπει τὸν Παράδεισο ἔς τὸν ὕπνο τὸν γλυκὸ της
γι' αὐτὸ ἔχει τὸ χαμόγελο, γι' αὐτὸ ἔχει τὴν χάρι.

Πάνω της ρίχτε τὴν νυχτὶὰ βλέμμα φωτολουσμένο
καὶ σκέπαζε τὴν, Πλαστοურγέ, μὲ τ' ἄγιο φτερό Σου
φύσι, κοιμοῦ ὕπνο γλυκὸ καὶ δροσορρατισμένο
καὶ βλέπε τὸν Παράδεισο γιὰ πάντα ἔς τ' ὄνειρό σου!

Φεύγουσα ἐπίσης τὴν ζοφερὰν τοῦ ὕπνου νάρκην,
ποθοῦσα ν' ἀπολαύσω τὸ μυστηριώδες θέλημα τῆς
νυκτὸς καὶ ν' ἀτενίσω τοὺς φάρους τῆς ιδέας συμπα-
θῶς μαρμαρύσσοντας εἰς τὰ ὕψη, ἐπλανώμην βραδύ-
πορος εἰς τὸ βαθύσκιον ἄλσος ἔνθα, ὑπὸ τὸ πνεῦμα
τῶν νυκτίων ἀέρων, ἡ πετελέα, προσκύπτουσα, ἠσπάζε-
το τὴν κόμην τοῦ σχοίνου τοῦ φυλλάζοντος.

Πέραν τοῦ λάλου ρύακος τὸν φλοῖσθον ἀπῆχει βρα-
δέως ἐγγύς που κεκρυμμένη ἡ σκιώδης Νύμφη Ἠχώ.
Ἄλλ' ὅπου βαθύτερος ἀπέβαινε τοῦ εὐδένδρου ἄλσος
ὁ ζόφος, ὅπου πυκνότεροι οἱ κλώνες περιεπτύσσοντο
ἀλλήλους, ὑπ' αὐτοὺς ἐστεγασμένη ἐμινύρετο ἡ μελι-
χρὰ φιλομήλα, ἡ νυκτίφαλος αἰοδός. Ἔστην σιγῶσα
ἐν' ἀκούσω τοῦ ἠδῆος αὐτῆς ἤσματος, ὅπερ μαγεύει
τὰ ὦτα καὶ δι' αὐτῶν εἰσδύει εἰς τὴν ψυχὴν ὡς μυσ-
στηριώδης ἠχώ τοῦ οὐρανοῦ· ἔστην ἀναμμένουσα ὅπως

φαιδρά τις μολπὴ ἀντηχοῦσα, διαχύση ζωὴν εἰς τὴν γαλήνην τῆς αἰθρίας νυκτός.

Ἄλλὰ δὲν ἦτον φαιδρὸν τὸ μέρος τῆς φιλομῆλας· δὲν ἦτο χαρᾶς ἤχος ἢ γλυκίων μέλιτος ἐκείνη αὐδή· ἦτο στόνος, οὗ ἢ μελάγχολος ἀρμονία συνεκίνει τοὺς ἀφώνους ἀκρατάς, τὰ ὑψικάρηνα δένδρα, ἠρέμα τὴν καλλίτριχον κόμην των σείοντα.

— Ὁ φιλομῆλα, εἶπον· μικρὰ καλλίφωνος ἄνασσα τοῦ παροχθίου ἄλσους, ὧ αἰδοῦς δραπέτις τοῦ οὐρανοῦ, τί θρηνεῖς; ἐπλάσθης ἵνα προστιθῆς τὴν ἀρμονίαν ὅπου θάλλει τὸ ἄνθος, ὅπου λάμπει ἢ δρόσος, ὅπου γελά τὸ φῶς· ἐπλάσθης ἵνα χέης φαιδρότητα εἰς τοὺς ζόφους τῆς νυκτός· διὰ τί λοιπὸν στένεις; Μὴ κλαίεις τὸν δύσαντα Φοῖβον, οὗ τὸ ἀδαμάντινον φῶς ἐσβέσθη προσκαίρων ἐν τῇ πολιᾷ θαλάσῃ; ἢ σύχει, τάλαινα· αὐριον ἢ ρόδεια Ἡώς, ἀνθοστεφῆς καὶ μειδιῶσα, ἐπὶ ἀεροκινήτου ἀρματος νεφῶν ἐποχουμένη, θὰ καλέσῃ αὐτόν, καὶ ὁ χρυσοκόμης νεανίας εὐπειθῆς εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς, θάναδύσῃ πέρυτια ἀπὸ τῶν κυμάτων· ἢ δὲ στίλβουσα αὐτοῦ, χαίτη ὑγρά ἀκόμη, περιχυθεῖσα θὰ καταυγᾷ καὶ πάλιν τὸν ἀργυρονέφελον οὐρανόν.

Ἡ ἀηδὼν ἐσίγησε θορυβηθεῖσα ὑπὸ τῆς λαλιᾶς καὶ, τρομωδῶς ἀποστᾶσα, ἐκρύβη ἐκτοῖς πυκνοφύλλοις κλάδοις μεμακρυσμένης δρυός.

— Οὐχί, μοὶ εἶπε τότε γηραιὸς καλλίπτερος ὑπολαῖς ἐγγύθεν τοῦ ρύακος· δὲν κλαίει ἢ φιλομῆλα τὸν δύσαντα Φοῖβον, τὸν Φοῖβον ὅς τις μέλλει νὰ ἀνατεῖλῃ καὶ πάλιν· τονίζει ἐλεγείον δι' ὑπαρξίν προσφιλῆ ἔσκει ἀπολεσθεῖσαν. Παρατήρησον τὸν αἰθέρα· βλέπεις τοὺς ἀστέρας, τοὺς χρυσοῦς ἀστέρας, οἵτινες σπινθηρίζουσι καὶ οἱ τινες μέλλουσι νὰ σβεσθῶσι μετ' οὐ πολὺ; οἱ ἐπουράνιοι οὗτοι φάροι δὲν θὰ δύσωσι διὰ παντός· ἀλλ' ἢ ἀποθανοῦσα ἀδελφὴ τῆς ἀηδόνος ὑπαρξίς οὐδέποτε θ' ἀναζήσῃ· ἰδοὺ διὰ τί θρηνεῖ μονήρης καὶ ἄγρυπνος ἐν τῷ σκότει ἢ ἀηδῶν, εὐμολπος ὡς ὁ Ὀρφεὺς καὶ τεθλιμμένη ὡς ἐκείνος.

— Ὁ τὴν δυστυχὴ! ἀνέκραξεν ἐν συγκινήσει· πῶς λοιπὸν ἀπέθανε τὸ προσφιλὲς τοῦτο ὄν;

— Ἀκουσον· εἶπεν ἢ ὑπολαῖς, πτερυγίσασα ἐπὶ κλάδου παροχθίου ἰτέας, ἥτις ἔλουε τὰς ἄκρας τῆς κόμης αὐτῆς ἐν τῷ κρυσταλλῶδει ρεῖθρῳ. Βλέπεις ἐκεῖ, μακρὰν ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ φλοισβίζοντος ρύακος μικρὰν χαρίεσσαν ροδὴν; Ὁ θαμνίσκος οὗτος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔαρ ἦν ἐν πλήρει ἀκμῇ· οἱ κλαδίσκοι αὐτοῦ ἠπλοῦντο ὡς ἵνα δράξωσι τὰς γύρω रिπαζομένας χρυσοπτέρους ψυχάς, τὰ δὲ φύλλα αὐτοῦ ἔλαμπον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὡς σμάραγδοι τιμαλφεῖς.

Κατὰ τινὰ μαίτιδα ἡμέραν μικρὸς κλάυξ ἐπεφάνη ἐπὶ τινος τῶν κλώνων αὐτοῦ· ἢ αὐρα τότε ἤρξατο μετὰ στοργῆς ριπίζουσα τὸ τρυφερόν τοῦτο βλάστημα, ὁ Φοῖβος ἤρξατο ραίνων ἐπ' αὐτὸ τὰς γλυκυτάτας τῶν ἐαυτοῦ ἀκτίων, ἢ δὲ περίξ φύσις ἠτένισεν αὐτὸ μεθ' ἱλαροῦ μητρικοῦ μειδιήματος.

Δύω χρυσαὶ ἐαριναὶ ἡμέραι ἦλθον καὶ ἀπῆλθον ταχεῖαι, καταλείπουσαι ὡς ἴχνη τῆς φωτεινῆς αὐτῶν

διαβάσεως τινὰς ἔτι ἄνθη εἰς ἡμᾶς τὰ πτηνὰ καὶ ἀναμνήσεις τινὰς ἔτι εἰς ὑμᾶς τοὺς ἀνθρώπους. Ὅτε δὲ τρίτη ἐφάνη ροδοδάκτυλος Ἡώς, ὁ τρυφερὸς κάλυξ ἀνεώχθη καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ προῦβαλε ρόδον καλλίχρου καὶ δροσερόν, μειδιῶν ἐκ τῆς χαρᾶς, ὅτι ἀρχεται ἀπολαῦον τοῦ ἔαρος, μεθὺν τὰς κατασπαζομένας αὐτὸ χρυσαλλίδας διὰ τοῦ ἡδυπνοῦ αὐτοῦ ἀρώματος.

Δύστηνον ρόδον! ἐμειδία διότι, ἄρτι ἔλθον εἰς τὴν ζωὴν, ἠγνύει αὐτὴν καὶ τὸ στιγμακίον αὐτῆς· ἀλλ' ἦτο ἄνθος, δὲν ἦτο ἄνθρωπος ὡς ὑμεῖς, οἵτινες θεῖα μοῖρα, ἔμφυτον ἔχοντες ἀόριστόν τινα ἰδέαν τῆς ὀδύνης, θρηνεῖτε ὅ τε πόρρω ἔτι αὐτῆς ἀπέχετε, θρηνεῖτε γεννώμενοι! . . .

Ἦλθεν ἐσπέρα· ὁ ἀναξ τοῦ αἰθέρος ἥλιος, βραδυπόρως ἀπερχόμενος ἐν ἀναπαυτῇ ἐν τῇ ἀπεράντῳ ὑγρᾷ αὐτοῦ κλίμῃ, ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ ὠκεανοῦ, καὶ στρέφων τὴν χρυσοστεπτον κάραν, ἔρριπτεν ἐν τελευταίον ἀκτινοβόλον βλέμμα, ὠχρίων καθ' ὅσον ἐκείνος ἐμακρύνετο, ἐπὶ τῆς βαθμηδὸν σκιαζομένης φύσεως, αἱ ἀνά τὰ ὄρη φωλάδες ἄρτοι ἐκρύπτοντο ἐν τοῖς ἄντροις αὐτῶν, τὰ δὲ πτηνὰ, οἱ μουσικοὶ κάτοικοι τοῦ δάσους τούτου, ἔσπευδον θροοῦντα, ἵνα εἰσδύσωσιν ὑπὸ τὰς φυλλίνας στέγας των.

Ἐν τότε ἐξ αὐτῶν, ἢ ἡμετέρα φιλομῆλα, ἐκάθισε ρεμβάζουσα ἀπέναντι τοῦ ρόδου, ὅπερ, κοιμώμενον ἐμειδία εἰσέτι, ἴσως ὄνειρῶττον τὴν ἄρτι ἀνατείλασαι Φοῖβην, θωπεύουσαν αὐτὸ στοργικῶς διὰ τῶν πρώτων ἀκτίων τῆς. Ἡ ἀηδὼν, μαγευομένη ὑπὸ τῆς γλυκειᾶς ἐκείνης θέας, ἐτόνισεν ἐν τῶν θελξικαρδίων ἄσματων τῆς. Ἐν ᾧ δὲ ἢ ἀερόμορφος Ἡχῶ ἐπανέλκυθαι τοὺς τελευταίους αὐτοῦ τόνους, τὸ ρόδον ἀφυπνίσθη.

— Ρόδον καὶ ἀηδῶν προσέβλεψαν ἀλλήλας, ἢ δὲ τελευταῖα, σκιρτῶσα ἐκ ζωηρᾶς ἀγάπης, οἷς ἐμπορεῖται ὁ ποιητὴς πρὸς τὸ ἴνδαλμα αὐτοῦ, προσέπη καὶ τῷ ἔδωκε γλυκύν ἀσπασμόν.

— Ἀηδῶν, γλυκεῖά μου ψάλτις! μὴ μακρυνθῆς πλέον ἐντεῦθεν· εἶπεν ἐκεῖνο.

— Γείνωμεν ἀδελφαί, ρόδον μου! ἀνέκραξεν ἢ φιλομῆλα· θ' ἀπολαύωμεν ὁμοῦ τὸ ἔαρ· θὰ σὲ βαυκαλίζω ἔσκει διὰ τοῦ ἄσματός μου καὶ θὰ μὲ μεθύης διὰ τοῦ μύρου σου.

Καὶ ἐγένοντο ἀδελφαί.

Ἐραϊάν τινὰ δειλὴν ἤκουσα τῆς ἀηδόνος, λαλοῦσα πρὸς τὸ ἀδελφὸν αὐτῆς ἄνθος :

Ρόδον μου, ῥίψον ἐν βλέμμα περίξ
εἰς τὴν γελοῦστον πρασιά·
ἰδὲ πῶς πάλλει Ζεφύρων πτέρυξ
ὑπὸ εὐφύλλου δρυός σκιάν.

Ρόδον, ἀκούεις τᾶσμα τῶν φύλλων;
μὲ τὴν θροὴν των τὴν σιγανὴν
εἰς ἄσμα ψάλλον ὁμοῦ αἰμύλον
τὴν μειδιῶσάν σου καλλονήν.

Ρόδον, τὴν νύκτα ὅτε ἡ πλάσις
 ὑπνώττη ὄλη καὶ σιωπῆ
 καὶ τᾶστρα μόνον ἀντανακλάσεις
 ρίπτουν εἰς κύματα γλαυκοπά,

τὴν νύκτα ὅτε καὶ τῶν Ζεφύρων
 ἡ πτῆσις παύη ἡ σιγανή,
 ἄγνωστον πνεῦμα μὴ χύνει μύρον
 ἐν τῇ καρδίᾳ σου τῇ ἄγνῃ;

Πόθεν σοὶ φέροι, ὦ, ἀποκρίσου,
 τὸ πνεῦμα τάρωμα, τὸ ἄγνόν;
 σκιά μὴ εἶναι τοῦ Παραδείσου
 κατερχομένη ἐξ οὐρανῶν;

Χάρμα τοῦ ἔσχατος, κύψ' ὀλίγον
 ἐρυθριῶσαν τὴν κεφαλὴν
 ἰδὲ ὁ ρύαξ πῶς ψάλλει θίγων
 ἐκεῖ τὴν γλήνῃ τὴν ἀπαλήν.

Σιγὰ μορμύρει πίπτων τὸ κύμα
 ἐπὶ τῆς ὄχθης ὅπου ἀνθεῖς,
 «πίντοτε θάλλε! ὦ, εἶναι κρῖμα,
 ἄγνόν μου βῖδον, νὰ μαρανθῆς.

Ἡ αὐγὴ πάντοτε ἄς σοὶ χύνῃ
 τὰ μάργαρά της τὰ λαμπερά,
 καὶ ἄς σὲ λούῃ ἢ ὠχρὰ σελήνη
 μ' ἀκτίνων κύματα ἀργυρᾶ.

Ἐγὼ ἡ γηραιὰ βλέπουσα τὰς δύο ἐκείνας νεαρὰς
 ὑπάρχεις τρυφερῶς ἀγαπωμέναις καὶ εὐδαίμοναις, ἔ-
 χαιρον ἐνδομύχως ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ αὐτῶν. Ἄλλα πό-
 στον βραχύ, φεῦ! εἶναι τὸ μάγον τοῦτο ὄναρ ὅπερ κα-
 λεῖται εὐτυχία! πῶς μία μόνη ἀέρος πνοὴ ἐξαρκεῖ
 νὰ σβέσῃ τὸν λύχνον τῆς ζωῆς!

Μετ' οὐ πολὺ θορυβώδης ἐαρινὴ θύελλα ἐδόνησε
 τὴν τέως ἤρεμον φύσιν καὶ ὑετὸς ραγδαῖος ἤρξατο
 μαστιζῶν τὰ δένδρα περιφρόβως ταπεινούμενα. Ἐν ᾧ
 δὲ τὸ κελαινεφές στερέωμα ἔφρισεν ὑπὸ τοὺς βα-
 ρεῖς δούπους τῆς βροντῆς καὶ τὴν ἀπαισίαν λάμψιν
 τῆς ταχυπόρου ἀστραπῆς, ὠχρὰν ὡς ἡ νεκρικὴ λαμ-
 πὴς, ἀμειλικτον ὡς τὸ αὐστηρὸν βλέμμα τοῦ καρδιο-
 γνώστου ἐπὶ τεταραγμένης συνειδήσεως, βαρύτεραί
 τινες τοῦ ὑετοῦ σταγόνες ἔθλασαν ἀπόνως τὸ εὐθραυ-
 στον τοῦ ρόδου στέλεχος καὶ τὰ πέτάλα αὐτοῦ ἄχροα
 καὶ συντετριμμένα κατεκυλίσθησαν ὑπὸ τὰς ροιδοῦ-
 σαις τῶν ἀνέμων πνοῶν· τινὰ δὲ μόνον ἐξ αὐτῶν ἐνα-
 πέμειναν ἑτοιμόροπα ἐν τῇ θέσει αὐτῶν ὡς ὠχρὰ
 τοῦ ἐκλιπόντος κάλλους ἐρείπια.

Τέλος ἡ λαίλαψ ἀπῆλθεν ἵνα ἀλλαχοῦ ἐπιρρίψῃ
 τὴν μαλερὰν ὀργὴν της· ἡ χαροπὴ εὐδία ἀνέλαμψεν·
 ἀλλὰ τὸ τάλαν ρόδον δὲν ἀνεζωογονήθη· τὰ λειφθέν-
 τα αὐτοῦ πέτάλα, φθίνοντα, κατέρρεον ἀνά ἕν καθ' ἑ-
 κάστην αὐγὴν ὑπὸ δὲ τὰ φύλλα τοῦ κατέναντι δέν-
 δρου ἤκουσα καὶ πάλιν τῆς ἀηδόνος, τονίζουσας οὐχί
 πλέον παιδρὰν ἀλλὰ θρηνώδη ὠδήν.

Ρόδον, τί ἔρεινεν ἡ χροιά σου;
 ποῦ ἡ σφιγῶσά σου καλλονή;
 μεμαραμμένα τὰ πέτάλα σου
 πένθιμος τώρα αὔρα δονεῖ.

Θάλλει ἀκόμη ἡ φύσις πέριξ,
 λάμπει ἀκόμη ὁ οὐρανός,
 ἀκόμη πάλλει Ζεφύρων πτέρυξ
 ὑπὸ τὰς πίτυς ἐρατινῶς.

Ἄκόμη ψάλλουν οἱ σύντροφοί μου
 εἰς τὰς περπύλις τῶν δασῶν σκιάς,
 ἀλλὰ σὺ μόνον, ἄνθος γλυκύ μου,
 σὺ μόνον θνήσκεις καὶ ὠχρῆσι!

Ἄς ἰδυνάμην νὰ σοὶ φυτῶσω
 μ' ἐν μόνον φίλημα τὴν ζωὴν!
 τὸ πρῶτον θάλας σου νὰ σοὶ χύτω
 μὲ μίαν μόνην θερμὴν πνοήν!

Θρηνοῦν μορμύρει τώρα τὸ κύμα
 παρὰ τὰς ὄχθας τὰς γλοαυθεῖς:
 «ὠχρὸν μου ρόδον! δὲν ἦτο κρῖμα,
 δὲν ἦτο κρῖμα νὰ μαρανθῆς; . . .»

Ὅτε δὲ καὶ τὸ ἔσχατον φυλλάριον τοῦ μαρανθέντος
 ἀνθους κατέπεσε νεκρὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκείνη κατα-
 πᾶσα ἀνέλαβεν αὐτὸ μετὰ τεθλιμμένης στοργῆς
 καὶ ἀποθεῖσα εὐλαβῶς εἰς τινὰ γωνίαν τῆς φω-
 λεᾶς της, ἐτήρησεν ὡς προσφιλές ἐνθύμιον τῆς μινυ-
 θαδίου αὐτοῦ ἀδελφῆς. Ἐκτοτε οὐδέποτε πλέον
 ἐπαύσατο θρηνοῦσα· τὸ πένθος αὐτῆς διέμευεν ἀλη-
 κτον· μὴ σβέννυται ποτε ἡ γλυκύπικρος ἀνῆμνησις,
 τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς θανούσης εὐτυχίας ἐπιτύμβιον
 τοῦτο, οὐ οἱ χρυσοὶ ἀνεξίτηλοι χαρακτῆρες λάμπουσι
 μὲν ὑπὸ τὸν ἥλιον, κινουσιν ὁμως εἰς δάκρυα τοὺς εὐ-
 λαβῶς ἐπαναγινώσκοντας αὐτοὺς τεθλιμμένους ὀφ-
 θαλμούς!

Ἄλλ' ἰδοὺ εἶναι πρῶτα ἡ ὥρα καθ' ἣν ὑμεῖς οἱ
 ἄνθρωποι, ἀποσπώμενοι ἀπὸ τῆς ἀγκύλης τοῦ ἀδελ-
 φοῦ τοῦ θανάτου, οἱ μὲν μετὰ μειδιήματος, οἱ δὲ
 μετὰ θαρρύων, βιάινετε ὅπως ἐπαναλάβητε τὸ ἔργον
 τῆς χθῆς, ὅπως κυλίσητε ἀπαξ ἔτι τὸν σισύφειον λί-
 θον. Ἀπελθε ἤδη ἐκ τοῦ δάσους, τῆς γαληνίας καὶ
 μακαρίας τῶν πτηνῶν πόλεως, ἦτις τόσῳ ἀνόμιος
 τυγχάνει πρὸς τὰς ἡμετέρας καὶ ἦς οἱ ἄγνοιοί κάτοι-
 κοι, πολλῶ σοφώτεροι ὑμῶν, οὐδέποτε ὡς ὑμεῖς ἐπι-
 λανθάνονται τοῦ Δημιουργοῦ, ἀλλὰ καθαγιάζουσιν
 ἐκάστην εὐχλίον ἡμέραν, ἣν ἐκείνος δωρεῖ αὐτοῖς δι'
 ἐνὸς πρὸς Αὐτὸν ὕμνου.

Ἐμαρύνθη ἡ σύννοσος ἀναπολοῦσα τὴν ἀφήγησιν
 τῆς γηραιᾶς ὑπολαΐδος, ἀλλ' ἀκουσίως ἐν τῇ διαβά-
 σει θορυβήσασα τὰ πυκνὰ φυλλώματα, ἀνέκοψα τοὺς
 πρώτους τόνους πτερωτοῦ τινος πολιτοῦ τῆς εὐσκίου
 πόλεως, ὅστις πᾶραυτα, ταχὺς ὡς φανταστικὸν ὄναρ,
 ἀπέπτη πρὸς τοὺς γλαυκοὺς αἰθέρας, ὅπως ἐκεῖ, παρὰ
 τὰ χρυσίζοντα τῆς αὐγῆς νέφη, συνεχίσθη τὴν εὐσεβῆ
 αὐτοῦ εὐχὴν.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΣΙΩΤΟΥ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος
ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Συνεδρία τῆς 18 ἰανουαρίου.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδρίας, τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν νέων μελῶν, ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει πραγματείαν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει Ζαπτείου παρθεναγωγείου κ. Γ. Ι. Λαμπουσιάδου «Περὶ τῆς πόλεως Δεβελτοῦ». Ἐν τῇ περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης ταύτης πόλεως μονογραφίᾳ αὐτοῦ ὁ κ. Λαμπουσιάδης πραγματεύεται περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς κτίσεως τῆς πόλεως, περὶ ἧς, ἐκβείς τὰς διαφόρους κρατούσας γνώμας, ἀποφαίνεται ὅτι αὕτη ἐκτίσθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος ἐπὶ τῶν πρώτων αὐτοκρατόρων τῆς Ρώμης, οἵτινες ἐπεκτείναντες τὸ κράτος τῆς κοσμοκράτορος πόλεως καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, καὶ τὴν Θράκην κυριεύσαντες, ἦσαν, ὡς γνωστόν, καὶ οἱ πρώτοι μετοικίδαντες εἰς ἐπίκαιρα σημεῖα τῆς ἀπεράντου αὐτῶν αὐτοκρατορίας στρατιωτικοὺς σταθμοὺς ἢ ἀποικίας. Τοιοῦτος δὲ σταθμὸς ἦν καὶ ἡ Δεβελτοῦ, κατὰ τὸν κ. Λαμπουσιάδην. Τὸ ὄνομα τῆς πόλεως θεωρεῖ οὗτος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα παραγόμενον ἐκ τοῦ ῥήματος *deverto*, ὅπερ σύνθετον ὄν ἐκ τῆς προθέσεως *de* καὶ τοῦ ῥήματος *verto* (=στρέφω ἢ τρέπω τι), σημαίνει ἐν τῷ μέσῳ τόπῳ *devertor ad aliquem* = κατὰγομαι παρά τινι ἢ καταλύω παρά τινι, ἐπομένως ἐνδιδαιτῶμαι, καταφεύγω—*devertum*, ὅθεν καὶ κατ' ἐναλλαγὴν τῶν συμφῶνων *r* εἰς *l*, συνηθεσάτην ἄλλως τε παρά τε Ἑλλήνοι καὶ Ῥωμαῖοι, *Develtum*, σημαίνει κατὰ φύσιν καὶ κατὰ φύγιον. Εἰς ἐπίρροσιν δὲ τῆς γνώμης ταύτης συμβάλλεται τὰ μέγιστα καὶ ἡ θέσις τῆς πόλεως, ἥτις ἦν τῷ ὄντι τὸ καταφύγιον πάντων τῶν τε ὑπὸ σφοδρῶν ἀνέμων καὶ κλυδῶνων χειμαζομένων ποντοπόρων ἢ ὑπὸ πειρατῶν καταδιωκομένων πλοίων. Περὶ δὲ τῆς θέσεως τῆς πόλεως ὁ κ. Λαμπουσιάδης ἀποδέχεται τὴν γνώμην τοῦ Βρακάλλωφ, καθ' ἣν ἡ Δεβελτός δὲν ἔκειτο ἐν Γραϊκαζλί, ἀλλ' ἔνθα σήμερον κεῖται τὸ ἐν τῷ μυθῷ τῆς Ἀκριανῆς λίμνης χωρίον Μάνδρα. Δι' ἀρκετῶν δ' εἶτα ὁ κ. Λαμπουσιάδης πραγματεύεται τὴν τε πολιτικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς πόλεως ταύτης, ἐν τῇ δε ὑπὸ σφραγίσται ἰδίας μονογραφίας περὶ τῶν ἐπισκοπῶν τοῦ ἁγίου Ἀδριανουπόλεως.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τῷ κ. Λαμπουσιάδῃ, ἐπὶ τῇ ἐνδιαφερούσῃ αὐτοῦ πραγματείᾳ.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ.

Ἀκαδημία τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων
ἐν Παριίοις.

Συνεδρία τῆς 1/13 ἰανουαρίου.

Ὁ κ. Παῦλος Viollet ἐξακολουθεῖ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σοφῆς αὐτοῦ πραγματείας ἐπὶ τοῦ ζητήματος : «Πῶς αἱ γυναῖκες ἀπεκλείσθησαν τοῦ γαλλικοῦ θρόνου».

Ὁ κ. Φίλιππος Berger παρουσιάζει τῇ Ἀκαδημίᾳ ἐνδιαφέρουσαν νεο-φοινικικὴν ἐπιγραφὴν, εὑρεθεῖσαν ἐν Makfar ὑπὸ τῶν κ. κ. Bordier καὶ Delherbe. Ἡ ἐπιγραφή αὕτη, ἡ πολυτιμοτάτη τῶν νῦν γνωστῶν (ἔχει μῆκος 2 μέτρων), ἀνεκoinώθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ κ. Gauckler, ἐπιθεωρητῆ τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν τεχνῶν ἐν Τύντη.

Ὁ κ. Γεώργιος Perrot, ἐν ὀνόματι τοῦ κ. Βίκτωρος Waïlle, παρουσιάζει τῇ Ἀκαδημίᾳ ἀργυρῆν φιάλην μετὰ χρυσῶν κοσμημάτων, εὑρεθεῖσαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Chénova μεταξὺ τοῦ Tipaza καὶ Cherchel. Ὁ ρυθμὸς τῆς φιάλης ταύτης εἶνε τοῦ δευτέρου ἢ τρίτου αἰῶνος μ.Χ., φανεροὶ δὲ ἐπαρχιακὴν ἐργασίαν. Τέσσαρες ὀβελίσκοι ἐπιτεθειμένοι ἐπὶ τοῦ ἀγγείου παρέχουσιν ἑλληνιστὶ τὰ ὀνόματα πολλῶν κτητόρων τοῦ ἀγγείου κατὰ τὸ τέλος τῆς βωμαϊκῆς ἐποχῆς. Ὁ σοφὸς ἑλληνιστὴς καὶ ἀρχαιολόγος κ. Perrot ἀναγινώσκει σημεῖωσιν ἐπὶ τῆς φιάλης τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀνωτέρας σχολῆς τῶν γραμμάτων ἐν Ἀλγερίᾳ κ. Waïlle.

Τὸ μέγα σύγγραμμα τῆς Α. Ἐξ. τοῦ ἀκαμάτου διευθυντοῦ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου Χαμδῆ βέη «Βασιλικὴ ἱνεκρόπολις ἐν Σιδῶνι» (*Une necropole royale à Sidon*), ὅπερ τῇ συνεργασίᾳ τοῦ γνωστοῦ ἀρχαιολόγου καὶ διαπρεποῦς συγγραφέως κ. Θεοδώρου Reinach ἤρξαιτο ἐκδιδοῦς τύποις καὶ οὐτινος τὸ δεύτερον ἐξεδόθη φυλλάδιον, ἀποτελεῖ τὸ θέμα ἀνακοίνωσεως τοῦ κ. Heuzey. Τὸ φυλλάδιον τοῦτο ποιεῖται λόγον περὶ τριῶν σαρκοφάγων, ἐν οἷς καὶ περὶ τοῦ φέροντος τὸ ὄνομα τοῦ σαρκοφάγου τῶν μαχῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου. Περὶ δὲ τῆς Α. Ε. τοῦ Χαμδῆ βέη πολλάκις γίνεται εὐφημος λόγος, τῆς ἐπιστήμης δὲ καὶ τῆς τέχνης ἣ ἐγγνωμοσύνη ἐκφράζεται αὐτῷ, ἐπὶ τῷ ὅτι διηύθυνε τὰς ἐργασίας τῆς ἀνακαλύψεως τῶν βηθέντων σαρκοφάγων οὐ μόνον ὡς διευθυντὴς ἐκ καθήκοντος, ἀλλ' ὡς γνώστης τῶν πραγμάτων καὶ ὡς καλλιτέχνης. Ἀληθῶς ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ἀρχαιολογία καθόλου, πολλὰ ὀφείλουσι τῷ φιλαρχαίῳ ζήλῳ καὶ τῇ καλλιτεχνικῇ ἰδιοφυίᾳ τοῦ ἐκ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι παραγαγόντος Μουσείου τῶν πλουσιωτάτων, ἐπὶ τισὶν εἰδεσι, τῆς Εὐρώπης Χαμδῆ βέη Πάντες ὅσοι ξένοι, ἀρχαιολόγοι τε καὶ ἄλλοι σοφοί, ἐπετεκίψαντο τὸ Μουσεῖον, ὅπερ τῇ φιλομούσῳ ἐπινεύσει τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου συνετελέσθη καὶ συντηρεῖται, ἐξέφρασαν τὸν θαυμασμὸν αὐτῶν καὶ εὐκρινῶς συνεχάρησαν τῷ συμπαθεῖ διευθυντῇ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ ἀστρονομικὴ κίνησις τοῦ παρελθόντος δεκαπενθημέρου περιεστράφη εἰς ἀνακοινώσεις γενομένας τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ὑπὸ τῶν κ. Tisserand, Perrotin καὶ Tacchini. Καὶ ὁ μὲν κ. Tisserand ἀνεκοινώσατο τῇ Ἀκαδημίᾳ, κατὰ μὲν τὴν συνεδρίαν τῆς 28/9 ἰανουαρίου, τὰ ἐξαγόμενα τῶν παρατηρήσεων ἐπὶ τοῦ κομήτου τοῦ Brooks¹, γενομένων διὰ τοῦ ἀγκωνοειδοῦς τηλεσκοπίου τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τῆς Λυῶν ὑπὸ τοῦ κ. Le Cadet, τὴν 16/28 καὶ 17/29 δεκεμβρίου π. ἔ.

Κατὰ τὸ ὑπόμνημα τοῦτο, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος κομήτης εἶχε τὴν ὕψιν λαμπροῦ νεφελώματος, στρογγύλου, διαμέτρου 2', παρουσιάζοντος αἰσθητὴν κεντρικὴν πύκνωσιν, ἔντασιν δὲ κανονικῶς φθίνουσαν ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὰ ἴλιαν διακεχυμένα πέρατα. Ἐν τῷ αὐτῷ ὑπομνήματι ἐσημειοῦντο ἡ θέσις τῶν ἀπλανῶν τῆς συγκρίσεως καὶ αἱ φαινόμενικαὶ θέσεις τοῦ κομήτου τούτου.

Κατὰ δὲ τὴν συνεδρίαν τῆς 4/16 ἰανουαρίου, ὁ αὐτὸς κ. Tisserand ἀνεκοινώσατο τῇ Ἀκαδημίᾳ τὰ ἐξαγόμενα τῶν παρατηρήσεων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κομήτου, γενομένων ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ τῶν Παρισίων διὰ τοῦ ἰσημερινοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Δυτικοῦ πύργου, ὑπὸ τοῦ κ. Callandreu, τὴν 14/26 καὶ 16/28 δεκεμβρίου π. ἔ. Ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ ἐσημειοῦντο ἐπίσης ἡ θέσις τῶν πρὸς σύγκρισιν ἀπλανῶν καὶ αἱ φαινόμενικαὶ θέσεις τοῦ κομήτου τούτου.

Ὁ δὲ κ. Perrotin, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐσχάτως γενομένην ἀνακάλυψιν ὀκτώ νέων ἀστεροειδῶν ὑπὸ τοῦ κ. Charlois, ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ τῆς Νικαίας, διὰ τῆς φωτογραφίας, ὑπομνησθεὶς τὰ προγενέστερα πορίσματα τῶν μελετῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διὰ τῆς φωτογραφίας ἀνακαλυπτομένων ἀστεροειδῶν², πορίσματα κυρωθέντα ὑπὸ τῶν πραγμάτων, παρατηρῶν ὅτι ἡ ταχύτης τῆς ἀνακάλυψεως τῶν ἀστρῶν τούτων πρέπει ν' ἀποδοθῆ ἄφ' ἐνός μὲν εἰς τὴν μεγάλην τοῦ οὐρανοῦ ἔκτασιν, ἥτις, ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ, δύναται νὰ διερευνηθῆ διὰ τῆς φωτογραφίας, ἄφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ ἀσφαλές τῆς νέας μεθόδου καὶ εἰς τὰς ὑπ' αὐτῆς παρεχομένας εὐκολίας. Προσέθεκε δὲ εἰς ταῦτα ὅτι, διατιθεμένων ἐν τῷ μέλλοντι ὀργάνων μεγαλειτέρων διαστάσεων τῶν νῦν ἐν χρήσει ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων, δυνατόν ἐστὶ ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν νὰ ἀποκτήσωμεν γνώσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς συστάσεως τῶν μικρῶν τούτων πλανητικῶν σωμάτων.

Πλὴν τούτου δὲ ὁ αὐτὸς κ. Perrotin κατέθεσεν ἐν τῷ γραφεῖῳ τῆς Ἀκαδημίας κατάλογον 500 νέων νεφελωμάτων, ἀνακαλυφθέντων, ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνομένῳ Ἀστεροσκοπεῖῳ, ὑπὸ τοῦ κ. Javelle.

Τελευταῖον δὲ, ὁ γνωστότατος τοῖς ἀναγνώσταις τῆς Ἐπιστημονικῆς ἡμῶν Ἐπιθεωρήσεως κ. Tacchini, διεβίβασε τῇ Ἀκαδημίᾳ, κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 4/16 ἰανουαρίου ἔ. ἔ., τὰ ἐξαγόμενα τῶν ἐπὶ τῶν ἡλιακῶν φαινόμενων παρατηρή-

σεων αὐτοῦ, κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τοῦ 1892, συνεχίζων οὕτω τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀξιολόγους αὐτοῦ παρατηρήσεις¹.

Τὰ ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων γενικὰ πορίσματα εἶνε τὰ ἑξῆς :

α) Ὅτι αἱ ἐκρήξεις προσήγγισαν ἰδίᾳ πρὸς τὸν ἡλιακὸν ἰσημερινόν, ἐνῶ τὰ λοιπὰ φαινόμενα συνέβησαν ἐν χώραις ἐπὶ μᾶλλον ἀπώτερον τοῦ ἰσημερινοῦ κειμένας.

β) Ὅτι, ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον τρίμηνον, αἱ δῆδες, αἱ ἐκρήξεις καὶ αἱ κηλίδες ἔσχον τὴν μεγίστην ἔντασιν αὐτῶν περίπου εἰς τὴν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον ἀπόστασιν, ἐνῶ αἱ προχοαὶ ἔσχον τὸ μέγιστον αὐτῶν εἰς μείζονα ταύτης ἀπόστασιν, ἐντὸς ζωνῶν δέ, ἐν αἷς δὲν ὑπῆρχον οὔτε κηλίδες οὔτε ἐκρήξεις.

Κατὰ δὲ τὸν σοφὸν ἀστρονόμον, — ἐπειδὴ, κατὰ τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ, ἐν τῇ περὶ τῶν ἰσημερινῶν ζώνῃ, τῇ ἐκτεινομένῃ μέχρις 200 πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον αὐτοῦ, ἐν ἣ παρατηρήθη τὸ μέγιστον τῶν δαδῶν, τῶν κηλίδων καὶ τῶν ἐκρήξεων, αἱ παρατηρηθεῖσαι προχοαὶ ἦσαν σχετικῶς ὀλίγισται, — πολλὰ τῶν προχοῶν δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τὸ ἀποτέλεσμα συνθηκῶν ὄλως διαφόρων πρὸς τὰς ὀριζούσας τὴν παραγωγὴν τῶν κηλίδων, ἐκείνων μὲν σχηματιζομένων ἐν τῇ ἡλιακῇ φωτοσφαίρᾳ, τῶν προχοῶν δὲ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ τοῦ ἡλιου.

Περὶ φυσικῆς δὲ προκειμένου, ἀνάγκη νὰ σημειώσωμεν ἐναυθὰ τὰ πιθανὰ ἐξαγόμενα σπουδαίας μελέτης τοῦ κ. J. Violle ἐπὶ τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτός τοῦ βολταϊκοῦ τόξου, δι' ἧς οὗτος φαίνεται κατορθώσας τὴν μέτρησιν τῆς θερμοκρασίας, καθ' ἣν συμβαίνει ἡ τοῦ ἀνθρακος ἡ τοῦ γραφίτου ἐξαέρωσις. Βεβαιωθείς οὗτος, διὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ γενομένων ὑπ' αὐτοῦ πειραμάτων, ὅτι ἡ ἠλεκτρικὴ ἔντασις καὶ ἡ φωτοβολία τῆς θετικῆς χώρας τοῦ τόξου παραμένει ἀμετάβλητος προκειμένου περὶ τῶν ὄξων ὄλως διαφόρου δυνάμεως, συνεπέραναν ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ θετικοῦ ἀνθρακος, ὡς καὶ τῶν ἐν τῷ τόξῳ αἰωρουμένων μορίων αὐτοῦ, εἶνε σταθερά, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ δαπανωμένη ἐνέργεια, ὀρίζουσα τὴν θερμοκρασίαν τῆς ἐξαέρωσεως τοῦ ἀνθρακος.

Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ προέβη εἰς μέτρησιν τῆς θερμοκρασίας ταύτης διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ καὶ εὔρεν αὐτὴν ἴσην πρὸς 3500'. Συνεπεία δὲ τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης ὁ κ. Berthelot, ἐξαιρῶν τὴν μεγίστην σημασίαν τῶν πειραμάτων τοῦ κ. Violle ὑπὸ φυσικῶν καὶ χημικῶν ἐποψῶν, παρατηρεῖ ὅτι τὰ ἐξαγόμενα ταῦτα συμφωνοῦσι πρὸς τὰς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Vieille πρὸ ἐτῶν, διὰ τῆς μελέτης τῶν ἐκρηκτικῶν ἀερωδῶν κραμάτων, γενομένας μετρήσεις, δι' ὧν συνεπέραναν ὅτι ἡ ἐξαέρωσις τοῦ ἀνθρακος συμβαίνει περὶ τοὺς 4000⁰.

Ἐν τῇ Ὄργανολογικῇ Χημίᾳ ἀξία ἀναγραφῆς εἶνε ἡ πρότασις τοῦ κ. P. Ridauld περὶ δοκιμῆς πρὸς παραγωγὴν ἀδάμαντος διὰ θερμάνσεως μέχρι τήξεως τοῦ χυτοσιδήρου ἢ τοῦ χάλυβος καὶ διαβιβάσεως δι' αὐτοῦ ἠλεκτρικοῦ τινὸς ρεύματος. Ἡ πρότασις αὕτη τοῦ

1) Βλέπε ἀριθμ. 9, ἐν σελ. 172.

2) Βλέπε ἀριθμ. 2, ἐν σελ. 33.

1) Βλέπε ἀριθμ. 9, ἐν σελ. 173.

κ. Bidault στηρίζεται ἐπὶ τῆς, τὸν παρελθόντα ἀπρίλιον, γενομένης ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Mallard καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Daubrée ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος παρατηρήσεων ἐπὶ τῆς παρουσίας τοῦ ἀδάμαντος ἐν τινι μετεωρικῷ λίθῳ.

Ἐπίσης ἄξιον ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ταύτῃ εἶνε τὸ ἐξαγόμενον τῶν νέων ἐρευνῶν τοῦ κ. H. Lescoeur ἐπὶ τῆς παρασκευῆς τοῦ ψευδαργύρου τοῦ προωρισμένου εἰς τὰς τοξικολογικὰς μελέτας, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ὁ μὲν ψευδάργυρος τοῦ ἐμπορίου ἐνέχει διαφόρους ξένους ὕλας, ἰδίᾳ δὲ ἀρσενικόν, θείον, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀντιμόνιον καὶ φωσφόρον, ὁ δὲ χημικῶς κεκαθαρισμένος ψευδάργυρος, εἴτε διὰ τήξεως μετὰ τοῦ νίτρου, εἴτε δι' ἐπιδράσεως τοῦ ἀμμωνιακοῦ ἄλατος, εἴτε καὶ δι' ἐπιδράσεως τοῦ χλωριούχου μαγνησίου, δὲν εἶνε, εἰς τινὰς περιστάσεις, ἐντελῶς ἀμιγῆς. Ἡ ἐκ τῶν πειραμάτων τούτων τοῦ κ. Lescoeur ἐνδεικνυμένη μέθοδος συνίσταται εἰς διπλὴν ἀντίδρασιν: α) δι' ὀξειδώσεως διὰ τοῦ νίτρου· β) διὰ συντήξεως μετὰ τοῦ χλωριούχου ψευδαργύρου. Τὸ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης παρασκευαζόμενον μέταλλον εἶνε ὀλοσχερῶς ἐσθερμημένον ἀρσενικοῦ, ἀντιμονίου, θείου καὶ φωσφόρου, ἐνέχει δὲ σίδηρον, μόλυβδον, χαλκόν, κτλ., ὧν ἡ παρουσία οὐδὲν τὸ ἐλαττωματικόν ἔχει κατὰ τὰς συνήθεις περιστάσεις, τούναντίον δὲ αὐτὴ θὰ εἶνε εὐνοϊκὴ, ὡς εὐκολύνουσα τὴν προσβολὴν τοῦ μετάλλου ὑπὸ τινος ὀξέος καὶ τὴν ἀναστοιχειώσιν τοῦ ὑδρογόνου.

Περὶ Γεωλογίας δὲ προκειμένου, σημειούμεθα ὅτι ὁ κ. Wallerant ἀνέλαβε τὴν μελέτην τῶν ἀμμωδῶν φακῶν, πάχους ἑκατοστομέτρων τινῶν, οἵτινες ἀπαντῶσιν ἐστρωμένοι μετὰ τῶν ἀργιλλωδῶν κοιτασμάτων τῆς πλειοκαίνου ἐποχῆς¹. Τὴν μελέτην ταύτην ἀνέλαβεν οὗτος πρὸς ἐπίλυσιν τῆς μετὰ τῶν γεωλόγων ὑπαρχούσης διαφωνίας ἐπὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐγένοντο αἱ πρῶται τῆς Αἰτνης ἐκρήξεις, τινῶν μὲν γεωλόγων ὑποστήριζόντων ὅτι αἱ ἐκρήξεις αὗται ἐγένοντο κατὰ τὴν τεταρτογενῆ ἐποχὴν, ἴσως δὲ καὶ περὶ τὰ τέλη αὐτῆς, ἄλλων δὲ, ἐν οἷς καὶ ὁ Lyell, ἀναγόντων τὰς πρῶτας ἠφαιστειακὰς τῆς Αἰτνης δράσεις εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν, σύγχρονον πρὸς τὴν τῶν κοιτασμάτων τῶν ἀποτελούντων τὴν βᾶσιν τοῦ ἀνωτέρου πλειοκαίνου κοιτάσματος. Ἐξαγόμενον δὲ τῆς νέας ταύτης ἐρεύνης εἶνε ὅτι οἱ ἀμμώδεις οὔτοι φακοὶ ἔχουσιν ἅπαντα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἠφαιστειακῆς τέφρας, ὅτι, δὲ ἐπομένως, ἡ ἐποχὴ τῶν ἀρχαιοτέρων γνωστῶν ἐκρήξεων τῆς Αἰτνης εἶνε ἐπαισθητῶς προγενεστέρα.

ΧΡΟΝΙΚΑ.—Ἡ βασιλικὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Τουρίνου θὰ ἀπονεύμῃ, τὸ ἔννατον, τὸ ἐκ 10416 φρ. βραβεῖον Bressa, εἰς τὸν συγγραφέα τοῦ, ἀπὸ τοῦ 1891 μέχρι τοῦ 1894 συμπεπληρωμένου, σπουδαιοτέρου συγγράμματος² ἐν οἰαδίτῃ τῶν ἐπομένων ἐπιστημῶν: φυσικῆς, πειραμα-

1) Τὰ τριτογενῆ κοιτάσματα, ἧτοι τὰ ἀμέσως προγενέστερα τοῦ συγγρόνου ἐπιπολῆς φλοιοῦ τῆς γῆς, διηρέθησαν ὑπὸ τοῦ ἀγγλοῦ γεωλόγου Ch. Lyell εἰς ἡώκαινον (ἡ ὡς καὶ καίνος), μειόκαινον (μειὸν καὶ καίνος) καὶ πλειόκαινον (πλεῖον καὶ καίνος) κοίτασμα.

τικῆς ἐπιστήμης ἐν γένει, φυσικῆς ἱστορίας, μαθηματικῶν, χημείας, φυσιολογίας, παθολογίας, γεωλογίας, ἱστορίας, γεωγραφίας. Ἀποκλείονται τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου τὰ χειρόγραφα, ἧ δὲ Ἀκαδημία ἐπιφυλάσσεται εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ βραβεύσῃ, ὅπερ ἂν κρίνῃ ἄξιον βραβεύσεως ἔργον, καὶ ἂν ἔτι δὲν εἶνε τοῦτο μετὰ τῶν ὑποβληθέντων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ βραβεῖον τοῦτο δυνατόν νὰ ἀπονεμηθῇ καὶ εἰς τὸν ποιήσαντα ἀνακάλυψιν τινὰ ἐν μιᾷ τῶν ἐπιστημῶν τούτων.

Ἄνωτέρα παντὸς σχολίου διὰ τὴν χρησιμότητα καὶ τὴν ἐκ ταύτης πρακτικὴν ὠφέλειαν εἶνε ἡ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν γενομένη πρὸς ἅπασας τὰς εὐρωπαϊκὰς κυβερνήσεις πρόσκλησις πρὸς συγκρότησιν διεθνῶς μετεωρολογικοῦ συνεδρίου, ἐν Βασιγκτών, πρὸς ἐπίλυσιν διαφόρων πρακτικῶν ζητημάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν μετεωρολογίαν, ὅν: ὀργανώσεως μετεωρολογικῆς ἐπιστήμης προωρισμένης ἰδίᾳ εἰς τὴν γεωργίαν· ἀποστολῆς εἰς ἅπαντας τοὺς λιμένας προγνώσεων τῶν καταιγίδων, κτλ.· εἰσαγωγῆς ὁμοιόμορφου συστήματος πρεσδοποιήσεων· συνεργασίας ἀπασῶν τῶν χωρῶν πρὸς δημοσίευσιν καθ' ἑκάστην ἐκδιδομένης ἐφημερίδος ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ καιροῦ ἐπὶ πασῶν τῶν κατοικουμένων χωρῶν ὡς καὶ τῶν θαλασσῶν ἢ τῶν μερῶν αὐτῶν τῶν μᾶλλον συχναζομένων, ἐπὶ τῇ πιθανότητι τῆς διὰ τοῦ μέσου τούτου προγνώσεως, διὰ τινὰς τοῦλάχιστον χώρας τῆς γῆς, τοῦ καιροῦ, πολλὰς ἡμέρας πρότερον· συμμετοχῆς ἀπασῶν τῶν χωρῶν εἰς τὰς πρὸς ἴδρυσιν τῶν σταθμῶν ἀπαιτουμένας δαπάνας καὶ διανομῆς τῶν σταθμῶν τούτων εἰς τὰς διαφόρους χώρας· κτλ.

Γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἐξ ὅλων τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἡ μετεωρολογία δὲν ἐπῆξεν εἰσέτι τὴν φωλεὰν αὐτῆς, καταγινομένη μέχρι τοῦδε περὶ τὴν συλλογὴν τοῦ πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένου ὕλικου, τοιαύτη τις παγκόσμιος ἐνέργεια πρὸς συλλογὴν μετεωρολογικῶν πληροφοριῶν βεβαίως μεγάλως θὰ συνεβίλλετο πρὸς αἰσίαν τοῦ δυσχερεστάτου καί, τό γε νῦν, ἀλύτου προβλήματος, τῆς προγνώσεως τοῦ καιροῦ καὶ τῶν λοιπῶν τῆς ἐπιστήμης ταύτης προβλημάτων λύσιν.

Ἡ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα τῆς Ἰταλίας προσφέρουσι βραβεῖον ἐκ 10000 φρ. διὰ τὸ τελειώτερον μηχανήμα πρὸς μεταφορὰν τῶν τραυματιῶν. Τὰ δείγματα, εἰς μέγεθος 1/4 τοῦλάχιστον τοῦ φυσικοῦ, ἀποστέλλονται, πρὸ τῆς 18)30 ἰουνίου 1893, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν: M. L.—Delli Sanaglia, ἀπὸ τῆς Società de la Croix-Rouge, à Rome.

Ἀξιολόγους ἐρευνας, ἐπιθεδαιούσας τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ περὶ ἀνοχῆς τῶν μικροοργανισμῶν εἰς τε τὴν θερμοκρασίαν τοῦ 0° καὶ εἰς θερμοκρασίας 60° καὶ 70° ἀνέλαβον οἱ κ.κ. Forster, ἐν Ἀμστελδράμῳ, καὶ ὁ γερμανὸς μικροβιολόγος κ. Gobig. Καὶ κατὰ μὴν τὰς ἀπὸ τοῦ 1887 παρατηρήσεις τοῦ πρώτου, γενομένας ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ κ. Bleckrode, ἐβεβαιώθη ὅτι, καίτοι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναπτυσσομένων εἰδῶν τῶν μικροβίων εἰς θερμοκρασίαν 0° εἶνε μικρὸς, ἀνευρίσκονται ὅμως, ἐντὶς διαφόρων περιεχόντων, ἀπειροπληθῆ ἄτομα ἀνίχοντα εἰς τὰ εἶδη ταῦτα. Ἐν παραδείγματι, 1 κυβ. ἑκατοστόμετρον γάλακτος, ὁποῖον ἀπεστάλη τοῦτο εἰς τὴν ἀγοράν, εὑρέθη ἐνέχον 1000 μικροο-

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

γανισμούς, ἐν ἐνὶ δὲ μόνῳ γραμμαρίῳ χρώματος κηπαίου ἀνεῦρον πλείονας τῶν 140.000. Ἐκ τῶν ἔρευδων τούτων ἐπιβεβαιούται τὸ γεγονός ὅτι πρὸς διατήρησιν τοῦ κράτος καὶ ἄλλων θρεπτικῶν οὐσιῶν ἀπαιτοῦνται θερμοκρασίαι πολὺ χαμηλότεραι τῆς τοῦ 0°.

Ὁ δὲ κ. Gohig παρατήρησε τὴν ἀντοχὴν τῶν μικροβίων εἰς ὑψηλὰς θερμοκρασίας, χρησιμοποιοῦν εἰς τὰς μελέτας αὐτοῦ χῶμα κηπαίου. Ἐκ τῶν μελετῶν αὐτοῦ τούτων συνεπέρανεν ὅτι εἶδη τινὰ μικροοργανισμῶν ἀναπτύσσονται καὶ εἰς θερμοκρασίαν 60° K., τινὰ δὲ ἀντέχουσι καὶ εἰς θερμοκρασίαν 70°, ἐνῶ τὰ πλεῖστα τούτων παύουσιν ἀναπτυσσόμενα ὀλοσχερῶς εἰς θερμοκρασίαν κατωτέραν τῶν 50°, τινὰ δὲ τούτων ἀπῆλθον πρὸς τοῦτο θερμοκρασίαν κυμαινομένην μεταξὺ 540 καὶ 680 K.

Κατὰ τὴν Economista τὰ διαθέσιμα πρὸς ἐξαγωγὴν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1892—1893, ὡς καὶ τὰ ἐξαχθέντα κατὰ τὸ ἔτος 1891—92, ποσὰ τοῦ σίτου εἰς ἑκατομμύρια ἑκατολίτρων, τοῦ ἔτους λογιζομένου ἀπὸ αὐγούστου εἰς αὐγούστον, εἶνε τὰ ἑξῆς :

	Ποσὴ ἐξαχθέντα κατὰ τὸ 1891—92	Ποσὴ διαθέσιμα πρὸς ἐξαγωγὴν κατὰ τὸ 1892—93
Ἡνωμένοι πολιτεῖαι καὶ Καναδᾶς.	82,5	57,8
Ρωσία	15,5	24,0
Ρουμανία, Βουλγαρία, Τουρκία καὶ Σερβία	15,5	18,3
Αὐστρουγγαρία	4,7	3,0
Ἰνδία καὶ Περσία	19,0	11,3
Ἄλγερια, Τυνησία καὶ Αἴγυπτος .	3,5	2,1
Χιλή, Ἀργεντινὴ Δημοκρατία καὶ Αὐστραλία	7,7	7,7
Τὸ ὅλον	145,4	124,2

Τὰ πρὸς ἐξαγωγὴν λοιπὸν διαθέσιμα εἶνε κατὰ 21 περίπου ἑκατομμύρια ἑκατολίτρων ὀλιγώτερα τῶν ἐξαχθέντων τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ προβλεπόμεναι αἰτήσεις διὰ τὸ ἔτος 1892—93, ὡς καὶ αἱ βεβαιωθείσαι αἰτήσεις διὰ τὸ ἔτος 1891—92 εἶνε αἱ ἑξῆς :

	Αἰτήσεις βεβαιωθείσαι κατὰ τὸ 1891—92	Αἰτήσεις προβλεπόμεναι διὰ τὸ 1892—93
Ἡνωμένον βασιλεῖον	64,0	55,5
Γαλλία	35,2	12,7
Βέλγιον, Γερμανία καὶ Ὀλλανδία.	32,4	20,4
Ἰταλία	4,9	11,3
Ἰσπανία καὶ Πορτογαλία	2,1	4,2
Ἑλβετία καὶ Ἑλλάς	4,9	5,6
Σκανδιναυία	1,8	1,4
Αὐτικαὶ Ἰνδίαί, Σινική, Βρασίλια	6,3	7,0
Τὸ ὅλον	151,6	118,1

Τὰ πρὸς ἐξαγωγὴν λοιπὸν διαθέσιμα ποσὰ τοῦ σίτου θὰ εἶνε κατὰ 10 περίπου ἑκατομμ. ἑκατολίτρων περισσώτερα τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὰς προβλεπομένας ἀνάγκας τοῦ τρέχοντος ἔτους.

H. Γ. ΒΑΣΑΜΑΚΗΣ.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΒΕΡΛΗ.—Ἑλληνικὸν θέατρον.—ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.—Ἐπιθεωρητικὸν δράμα ἐν τρισὶ πράξεσι καὶ τίτλος αὐτοῦ κατὰ Goethe, ἐπιτῶν κ.κ. Edouard Blau Milliet καὶ George Haumann, μέλος τοῦ κ. J. Massenet.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Τὸ ἑλληνικὸν θέατρον ἀνέπνευσε κατὰ τὴν λήξασαν ἐβδομάδα, τοῦ καιροῦ βελτιωθέντος πῶς. Ἐδιδάχθη δὲ ἐν ἄλλοις καὶ τι ἔργον πρωτότυπον, ἐπιγραφόμενον T à M π ε μ π έ. Ὁ ποιητὴς τῆς ἐμμέτρου κωμικῆς σκηνῆς ταύτης, ὡς ἐπιγράφει αὐτὰ κ. Κοτσελοπούλος, χάριεν καὶ παιδικὴν ἀφέλειαν ἀποπνεόν ἔργον συνέθετο καὶ ἔργον αἰθούσης, διότι ἐστὶ διάλογος ὑπὸ δύο προσώπων διεξαγόμενος, ὧν τὸ μὲν ἄρρεν, πρόσθετον, τὸ δὲ θῆλυ, ἐτῶν τριωνκαίδεκα. Ἐκ τούτων σαφῶς προκύπτει ὅτι τὸ μικρὸν τοῦτο ἔργον, ὅπερ προαιρούμεθα, τῆς χάριτος αὐτοῦ ἕνεκα, πολλῶν μειζόνων καὶ ἀξιώσεως φιλολογικῆς προβαλλόντων, καίπερ γυμνῶν ὄντων τοιούτων, οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ὑπὸ ἐκτάκτου ἐπιτυχίας στεφθεῖσαν ἐν Παρισίοις εἰδυλιακὴν κωμῶδιαν (vaudeville) *Bébé*, τῶν Hennequin καὶ Najac, ἣτις ἐν μόνῳ τῷ Γυμνασίῳ διακοσιᾶκις καὶ πλέον ἐδιδάχθη. Τοῦ ἔργου τοῦ κ. Κοτσελοπούλου ἡ ὑπόθεσις τοιαύτη ἐστίν·

Ὁ Κοκὸς καὶ ἡ Κικὴ, τὰ μόνα πρόσωπα τοῦ παιγνίου τοῦ κ. Κοτσελοπούλου, διαλέγονται περὶ τῶν παιδαγωγῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἐρώτων αὐτῶν, καταλήγουσι δὲ καὶ αὐτὰ ἀπομιμούμενα αὐτὰς καὶ ἐκδηλοῦντα τὴν ἀγάπην αὐτῶν, ὅτε εἰσέρχονται ἑκατέρωθεν τῆς σκηνῆς αἱ γκουβερνάνται των, αἵτινες διαχωρίζουσι τὰ παιδιά, λαμβάνουσαι αὐτὰ ἀπὸ τῶν ὄτων καὶ λέγουσαι ὁμοῦ·

«Γιὰ τῆς ἀγάπης τοὺς καίμους εἶθε μικρὰ ἀκόμα».

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου ἐν τῷ Βέρδῳ ἦν λαμπρὰ. Ὁ τὸν Κοκὸν ὑποκρινάμενος εὐελις ὑποκριτὴς κ. Κουρῆς παρουσίασεν ἡμῖν λίαν καλὸν πρόσθετον, ἔχοντα τὴν παιδικὴν ἀφέλειαν, καίπερ, προκειμένου περὶ τοῦ προσώπου τούτου, νομιζομεν ὅτι ὁ συγγραφεὺς λίαν ἀφελῆ παρουσιάζει δεκατετραετῆ νεανίαν. Κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην τοσοῦτον παιδικὸν ἐν τῇ ἐνεστώσῃ ἐποχῇ οὐδόλως ὑπάρχει, οἱ νεανίσκοι τῆς ἡλικίας ταύτης γινώσκουσι πλείονα, κἂν εἴ ἀποκεκλεισμένοι ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν. Τὴν Κικὴν ὑπεδύσατο ἡ δεσποινὴς Σμαράγδα Βερώνη, ἣτις διέπλασε χαριεστάτην κορασίδα, μετὰ παιδικῆς ζωηρότητος καὶ ἀφελείας ἐν τε τῇ κινήσει καὶ τῇ στάσει, ἐπιτυχῆς δ' ἦν καὶ ἡ ἀμφίδειξις αὐτῆς καὶ ἡ παιδικὴ κόμωσις.

Υ. Γ. Τῆ πέμπτη, ἐπὶ τῇ τιμητικῇ ἐσπερίδι τοῦ θιασάρχου κ. Δ. Ἀλεξιάδου ὑπὸ μὲν τῆς δεσποινίδος Αἰκατερίνης Βερώνη ἐψάλη μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν ὁ αὐτοκρατορικὸς ὕμνος X α μ η δ ι έ, ἐδιδάχθησαν δὲ ἐπιτυχῶς ὁ Γέρω Μαρτὴν καὶ ἡ ἄρτι ἐν τῇ ἑλληνικῇ πρεσβεῖᾳ ἐκτελεσθεῖσα κωμῶδια Ὁ θάνατος τοῦ Περικλέους, μονόπρακτος μὲν, ἀλλ' ἀρκούντως μακρὰ. Ἡ κωμῶδια αὕτη καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς ἱστορικῆς καὶ φιλολογικῆς ζητήσεως, εἰ ὁ θάνατος τοῦ Περικλέους ἐβλάψεν

ἢ ὠφέλησε τὴν Ἑλλάδα, ἐνέχει σικινάς τινας καλὰς, ἐστὶν ὅμως μονότονος.

Ἡ ἐκτέλεσις ἐν τῷ συνόλω ὑπῆρξεν ἐπιτυχής.

Γνωστόν ἐστὶ τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου τῆς Γερμανίας ποιητοῦ Goethe, ὅπερ ἐπιγραφὴν φέρει *Werther* καὶ ὅπερ ποιηθὲν μετὰ τὸ *Goetz de Berlichingen*, δι' οὗ οἱ μέγιστοι κριτικοὶ τῆς Γερμανίας τότε, ὁ Lessing καὶ ὁ Wieland διέκρινον τὸν μέλλοντα μεγαλοφυῆ ποιητὴν τοῦ *Faust*, ἐγένετο τὸ πρῶτον ἔργον δι' οὗ ὁ νεαρὸς ποιητὴς ἐγνώσθη ἀνὰ τὴν Εὐρώπην πᾶσαν· διότι ὁ *Werther* δημοσιευθεὶς τῷ 1774 μεταφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν μὲν κατὰ τὸ 1776—77, εἰς τὴν ἀγγλικὴν δὲ τῷ 1779, εἰς τὴν ἰταλικὴν τῷ 1781—82, εἰς τὴν ῥωσικὴν τῷ 1788, εἰς τὴν σουηδικὴν τῷ 1789 καὶ εἰς τὴν ἰσπανικὴν τῷ 1804. Ἄγνοοῦμεν εἰ καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν μεταφράσθη ποτὲ ἢ μυθιστορία αὕτη, καίτοι ὠραιότατον θὰ ἦτο καὶ τερπνότερον ἀνάγνωσμα. Ἀλλὰ περὶ τοῦ ἔργου τούτου, ὅπερ πολλὰς καὶ μακρὰς προοικάλεσε πάντοτε ζητήσεις καὶ ἐν τῷ ἐπεισόδιον τοῦ βίου τοῦ μεγάλου ποιητοῦ ἐξ ἰκονίζεται, οὐχὶ κυρίως ὁ λόγος ἐνταῦθα. ἀλλὰ περὶ ἔργου τοῦθεάτρου, ὅπερ ἄρτι ἐν τῷ Κωμικῷ-Μελοδράματι (*Opéra-Comique*) τῶν Παρισίων ἐδιδάχθη καὶ περὶ οὗ μέγας γίνεται λόγος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἀλλαχοῦ, μετνήχθη δὲ ἀμέσως καὶ ἐδιδάχθη καὶ ἐν τῷ ἐν Βρυξέλλαις θεάτρῳ Monnaie. Ὁμιλήσαμεν δὲ περὶ τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Goethe, διότι ὁ ἐπὶ τῆς σικινῆς τοῦ θεάτρου ἀναβιβάσθεις *Werther* ἐπὶ ἐκείνου ἐρείδεται, καίπερ ἐν πολλοῖς ἐκείνου ὑπολείπόμενος. Αὐτοὶ οἱ ποιηταὶ τῶν ἐπῶν τοῦ λυρικοῦ δράματος ἀνωμολόγησαν τὴν διαφοράν, σημειώσαντες ὅτι ἡ ἐργασία αὐτῶν ἐστὶ μεταφορὰ εἰς τὴν σικινὴν καὶ οὐχὶ πιστὴ ἀντιγραφή τοῦ βιβλίου τοῦ Goethe. Ὁ *Werther* οὐχὶ τὸ πρῶτον ἀναβιβάζεται νῦν ἐπὶ τῆς σικινῆς, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξετελέσθη ἐν Βιέννῃ, ὅτε περὶ αὐτοῦ πολὺς ἐγένετο λόγος. Περὶ δὲ τοῦ μελοποιῦ καὶ γνωστοῦ συνθέτου κ. Massenet ὁ κ. Reyer, ἔγραψεν ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων» τάδε: «ὁ Massenet ἔχει πλέον τοῦ ἐξ ἰδιοφυίας μουσικοῦ, διότι εἶνε ἐργάτης ἀκαταπόνητος, οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ φήμη ἢ ἡ περιουσία ἐπῆλθον αὐτῷ κοιμωμένῳ. Τῇ βαθεῖα γνώσει τῆς τέχνης αὐτοῦ συνάπτει ὄντως ἑκτακτον εὐχέρειαν καὶ, τῇ εὐδοκίᾳ τῶν θεῶν, οὐδεμίαν ἀνάγκη ὅπως διέπικαλεσθῆ τὴν οἰκίαν αὐτῷ Μοῦσαν ἵνα παραστᾶσα κλίνη πρὸ αὐτοῦ». Συγκεφαλαιῶν δὲ τοῦ *Temps* κριτικὸς κ. J. Weber ὅσα ἔγραψε περὶ τοῦ ἔργου, εὐνοϊκῶς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκφράζεται καὶ καταλήγει λέγων: «Λείπεται μοι εὐχάσθαι ὅπως τὸ δημόσιον, ἀλλάσσον τὴν συνήθη αὐτῷ ὄρκην, εἴπῃ: Ἀδιάφορον μοι εἶνε τὸ δρᾶμα καὶ ὁ *Werther* ἀκούω τὴν μουσικὴν». Ἐποινάμεθα λόγον περὶ τοῦ μελοδράματος τοῦ Massenet ἐνταῦθα, καίπερ μὴ ἀναγομένου εἰς τὸ ἡμέτερον ἔργον, διότι τοῦτο, ὡς εἴπομεν, ἐγένετο τὸ κύριον θέαμα τῶν περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὸ θεᾶτρον ἀσχολουμένων ἐν Εὐρώπῃ, παρατρέξαμεν δὲ πολλὰ, ἐλθεῖται χώρου.

Ἐν τοῖς ἐν Παρισίοις θεάτροις, ἐν μὲν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ ἐπανελήθη ἡ παλαιὰ κωμῳδία τοῦ Ἀλεξάνδρου Dumas ὁ *Père prodigue* καὶ τὸ λαμπρὸν

ἔργον τῶν Armand Silvestre καὶ Morand Γοιζελίς, ἢν ὑποδέεται αὐθις ἡ χαριεσσα δεσποινὶς Bartet, ἐν δὲ τῷ Ἐλευθέρῳ-θεάτρῳ (*Théâtre-Libre*) ἐδιδάχθη, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ σουηδικοῦ, τραγωδία τοῦ νέου σουηδοῦ δραματικοῦ ποιητοῦ Αὐγούστου Strindberg, ἐπιγραφομένη ἢ *Δεσποινὶς Γιουλία* (*Mademoiselle Julie*) καὶ περὶ ἧς ἡ κριτικὴ οὐχὶ εὐνοϊκῶς ἀπεφάνθη.

ΧΡΟΝΙΚΑ.—Ἡ Πάττη ἐποιήσατο ἔναρξιν τῶν παραστάσεων αὐτῆς ἐν τῷ ἐπιφανεῖ τῆς Σκάλας θεάτρῳ διὰ τῆς *Traviata*. Κατὰ τὴν παράστασιν ταύτην παρῆν καὶ ὁ Βέρδη.

— Τὸ Βασιλικὸν-Θέατρον (*Théâtre-Royal*) τῆς Μαδρίτης ἔκλεισε τὰς θύρας αὐτοῦ ἕνεκα τοῦ ἐξῆς παραδόξου γεγονότος. Τὸν φρενισμὸν τοῦ θεάτρου ἠτήσαντο δύο ἡλεκτρικαὶ ἐταιρεῖαι, ἐξ ὧν ἡ μία, ὡς εἶκός, ἐπέτυχε. Ἡ ἐπιτυχούσα ἐνέργει ὅπως οἱ ὑποκριταὶ τοῦ θεάτρου χειροκροῦνται καθ' ἐκάστην ἐσπέραν, ἀλλ' ἡ ἀντίπαλος ἀποτυχούσα ἐνέργει ὅπως συρίζονται. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ τελευταία διέθετε πλεονεξία πρὸς τοῦτο μέγα, διότι πάντες οἱ ὑποκριταὶ ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον ἐσυρίχθησαν, τούτου ἕνεκα ἐπῆλθεν ἡ ἀραίωσις τοῦ ἀκρατηρίου, ὁ μαρσαμὸς καὶ ἐπὶ τέλους τὸ κλείσιμον. Ὁμολογουμένως τοῦτο οὐδαμῶς δύναται νὰ παράγῃ καλὴν ἰδέαν περὶ τοῦ δημοσίου τῆς ἰσπανικῆς πρωτεύουσας, τῆς χώρας τῆς ἰσπανικῆς δραματικῆς ποιήσεως.

— Τὸ παρισίνον *Figaro* δημοσιεύει ἀνταπόκρισιν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως δι' ἧς πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐν τέλει προτείνεται ὅπως ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις διὰ χορηγίας ὑποστηρίξῃ τὸ γαλλικὸν θεᾶτρον ἐν Κωνσταντινουπόλει.

— Ἐν Παρισίοις καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσι τῆς Εὐρώπης πρὸ τῆς δημοσῆς διδασκαλίας ἔργον ἐν τινὶ θεάτρῳ γίνονται καὶ λεγόμενα γενετικὰ καὶ δοκιμακὰ (*répétitions générales*), εἰς ἃς προσκαλοῦνται οἱ κριτικοὶ καὶ οἱ περὶ τὸ θεᾶτρον ἀσχολούμενοι. Τοιοῦτόν τι γίγνεται καὶ ἐν Βιέννῃ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ *Rantzau* τοῦ Mascagni, ἧτις ἄρτι ἐγένετο οὐχὶ μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας κατὰ τινὰ φύλλα, ἡ διεύθυνσις τοῦ Μελοδράματος κατήγγησε τὴν δημοσιότητα (*publicité*) τῶν γενικῶν δοκιμῶν, ἕνεκα διαφόρων ἀτόπων κατ' αὐτὰς ἐπισυμβαίνοντων.

— Ἀπεβίωσε μία τῶν μᾶλλον ἐξόχων αἰδῶν τῆς Ἀγγλίας ἡ Frances Anne Kemble. Ἐπεδέυτο ἰδίᾳ τὰ γυναικεῖα πρόσωπα τοῦ Shakespeare καὶ ἀπ' αὐτῶν κατήρξατο τοῦ σταδίου αὐτῆς, ὑποδυσασμένη τὸ πρόσωπον τῆς Γιουλιέττης κατὰ τὸ 1829 ἐν τῷ θεάτρῳ Covent-Garden, ὅπερ διηθύνετο ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Ἡ Kemble ἦν καὶ συγγραφεὺς καταλείπει δὲ πολλὰ φιλολογικὰ ἔργα, ποιήματα, ἀναμνήσεις ταξιδίων, πέντε τόμους ὑπομνημάτων καὶ σημειώσεων ἐπὶ τοῦ μεγάλου τῆς Ἀγγλίας τραγικοῦ. Κατὰ τὸ 17 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἔγραψε καὶ τραγωδίαν ἐπιγραφομένην *Φραγκίσκος Α'* ἐδημοσίευσεν δὲ μεταφράσεις τῶν δραμάτων τοῦ Schiller. Ἦν συνδεμένη μετὰ τῶν πλείστων καλλιτεχνικῶν, φιλολογικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπισημοτήτων τῆς Ἀγγλίας καὶ βαθεῶς ἐτιμάτο παρὰ τῇ ὑψηλῇ κοινωνίᾳ τοῦ Λονδίνου.

— Ἐν δὲ Γαλλίᾳ ἀπεβίωσεν ὁ διακεκριμένος δραματικὸς ὑποκριτὴς Domaine, ὅστις εἶδε μὲν εὐτυχεῖς ἡμέρας παύσεων ἐν τοῖς παρισινοῖς θεάτροις, ἀλλ' ἐν-κα ἐλαττώματος τῆς φωνῆς ὑστερούσης ἐν τῇ articulation ἠναγκάσθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ νὰ παίξῃ ἐν τοῖς ἐπαρχιακοῖς θεάτροις. Μία ἔτι ἀπόδειξις, καὶ ἀπόδειξις μεγίστη, τῆς σημασίας, ἣτις ἀποδίδεται εἰς τὴν καθαρὰν φωνήν, χρῆμα δ' ὀλίγοι τῶν ἡμετέρων κέκτῃνται ὑποκριτῶν, καίπερ εὐχόμενων εἶναι τῶν κρατίστων.

— Τὸ 1891 ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ *Revue d'Art dramatique* σειρά ἄρθρων «περὶ τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ θεάτρου (Le Théâtre moderne grec)» ὑπὸ Γεωργίου Bourdon, ὅστις τότε, ἐὰν μὴ ἀπατώμεθα, διέτριβεν ἐν Ἀθήναις. Ἡ σειρά αὕτη τῶν ἄρθρων ἐξεδόθη ἄρτι εἰς ἴδιον βιβλίον.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Τὰ στρατιωτικὰ ζητήματα ὑπεχώρησαν κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην πρὸ ἐτέρων, ἅπερ, διεθνεῖς φέροντα χαρακτῆρα, προοικόμενα ἀνταλλαγῆν σκέψεων ἐνίων τῶν ἰσχυροτέρων εὐρωπαϊκῶν ἀνακτοβουλίων. Τὰ ζητήματα ταῦτα εἶναι τὸ αἰγυπτιακὸν καὶ τὸ μαροκινόν, δικαίως δὲ ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος μακρὰ ἐδημοσίευσεν ἄρθρα περὶ ἀμφοτέρων τούτων, ὡς οὐ μικρὰν κεκτημένων σημασίαν οὐ μόνον ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ πολιτικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐν Ἀγγλίᾳ πολιτικῆς. Ὑπὸ τὴν πρώτην ἐποψίν παρετηρήθη ταυτότης ἐνεργειῶν Γαλλίας καὶ Ρωσίας, διαμαρτυρηθεῖσαν δεδόντως διὰ τῶν παρὰ τῇ ἀνάσσει Βικτωρία ἀντιπροσώπων αὐτῶν καὶ ὑπομνησάδων τὰς πανδημῶς δοθείσας ὑποσχέσεις περὶ ἀποδόσεως τῆς Ἀφρικῆς εἰς τοὺς Ἀφρικανούς καὶ περὶ ἀνακλήσεως τῶν ἐκπατρισθέντων ἐρυθροχιτώνων ἀνδρῶν ἀλλ' ἢ θαλασσοκράτωρ Ἀλδιῶν οὐ βούλεται συνιέναι, καθ' ἣν μάλιστα ὥραν ὁ μὲν αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας σκοπεῖ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν μέσην Ἀσίαν, ἥς, ἰσχυρὸς ἡγεμὼν οἷος ὁ ἐμίρης τῆς Βουχάρας ξενίζεται ἐν Πετρούπολει, καὶ νὰ περιστείλῃ διὰ παραπλήσιου τίτλου τὴν αἰγλὴν τῆς αὐτοκρατείας τῶν Ἰνδιῶν, ὁ δὲ εἰσρηγῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου τῆς Γαλλίας, λόγον ποιούμενος περὶ τοῦ ναυτικοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ, ἐξαιρεῖ τὴν ἰσχύν τοῦ νοτίου στόλου, ὑπερβάλλοντος τὸν ἰταλικὸν κατὰ τε ποῖον καὶ ποσὸν καὶ ὑποδεικνύει τὴν ὑπερέχουσαν οὕτω τῆς Γαλλίας ἐν τῇ Μεσογείῳ θέσιν, ἥς ἀντιστάθμισμα δύναται νὰ ἔχῃ ἢ μεγάλην Βρετανία μόνον διὰ τῆς διατηρήσεως τῶν σπουδαίων καὶ ἐπικαίρων αὐτῆς σταθμῶν ἐν τῇ θαλάσῃ ταύτῃ. Ἐλαχίστη ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης παρέγκλισις συνεπάγεται κατὰ τοὺς συμβούλους τῆς ἀνάσσης τὴν διακύβευσιν τῆς ἀσφαλείας τῆς εἰς Ἰνδικὴν ἀγοῦσης καὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς ὑπερέχου τῆς Ἀγγλίας θέσεως ἐν τῇ χορείᾳ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, θέσεως, ἥς τὸ ἰσχυρότερον καὶ ἐρμνότερον προπύργιον ἔγκειται ἐν τῇ ἐξασφαλίσει τοῦ ἐν Ἀσίᾳ ἀποικιακοῦ ἀγγλικοῦ κράτους.

Ἀλλὰ καὶ τὸ μαροκινὸν ζήτημα δὲν στερεῖται

σπουδαιότητος ἕνεκα τῆς ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Μούλει Χασάν ἀντιζηλίας Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας. Πᾶσαι αὗται αἱ δυνάμεις περὶ πλείστου ποιοῦνται τὴν ἐν τῇ ἀφρικανικῇ αὐτοκρατορίᾳ θέσιν αὐτῶν, ἰδίᾳ δὲ αἱ δύο τελευταῖαι ἕνεκα τῶν παρακειμένων κτήσεων αὐτῶν, ὅπου ἡ κρατοῦσα τάξις ἀρκούντως ταράσσεται διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ὑπὸ τὸν Μούλει Χασάν φυλάρχων, οἵτινες μικρὸν ἀνέχονται τὴν ἐπικράτησιν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ στοιχείου καὶ παντὶ ἀγωνίζονται θένει νὰ ὑποσκελίσωσιν αὐτό. Ἐλέχθη μάλιστα ὅτι ἡ κυβέρνησις τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας ἐπειράθη νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸ μαροκινὸν ζήτημα ἐν τῷ αἰγυπτιακῷ καὶ νὰ παρεμβάλῃ σημαντικὰς δυσχερείας τῷ Λόρδῳ Ρόσδερν, ὅστις, ἐπόμενος τῇ πολιτικῇ τῶν συντηρητικῶν, ἔγνω νὰ κωφεύσῃ εἰς τὰς δοθείσας ὑποσχέσεις καὶ, ἀντὶ ἀνακλήσεως τῶν ἐκπατρισθέντων ἐρυθροχιτώνων, ν' αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὑπὸ τὸ πρόσχημα προστασίας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ στοιχείου· εὐνόητον ὅτι οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, μεγάλως δυσχεραίνεται ἡ τοῦ ὑπουργείου Γλάδστονως θέσις ὑπὸ ἐξωτερικὴν ἐποψίν, τὸ δ' ἀντιστάθμισμα τῶν προβαλλομένων αὐτῷ δυσχερειῶν ἀνεύρηται ἐν μόνῃ τῇ παγίωσει τῆς θέσεως τοῦ ὑπουργείου τούτου ὑπὸ ἐσωτερικὴν ἐποψίν, καθ' ἣν ὥραν μάλιστα, ἀρξαμένων τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ, σπουδαῖαι ἐπίκεινται συζητήσεις περὶ τοῦ ἰρλανδικοῦ ζητήματος. Ὅκ. Γλάδστον, τρεπόμενος ἦν ἐτρόπη πολιτεῖαν ἐν Ἀφρικῇ κατὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἐκεῖ ὑπουργικὴν κρίσιν καὶ τυχῶν ἱκανοποιήσεως ἐν Μαρόκῳ διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ σὶρ Ριδγούαν, προσεκτίησθε τὴν εὐνοίαν καὶ αὐτῶν τῶν πολεμίων, οἵτινες τὰ μέγιστα κήδονται τῆς ἀγγλικῆς ὑπολήψεως, κἂν ἔτι ἢ ὑπὸ τοιαύτην ἐποψίν δευκνυομένη μέριμνα ἀπάδη πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ διεθνοῦς δικαίου· ἡ εὐνοία αὕτη αἰτιολογεῖ καὶ τὴν ἀναστολὴν τῶν κατὰ τοῦ κ. Γλάδστονως φιλιππικῶν καὶ τὴν μετριοπαθῆ ἐν γένει γλώσσα τῶν ὀργάνων τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος, ἅπερ, τῶς ἀφροῦς καὶ σίελον λύσεως ἐξερευγόμενα κατὰ τοῦ ὑλοτόμου τοῦ Χάβαρδεν, ἐμμέσως πειρῶνται νὰ ἐπαινέσωσι τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ ἐν τοῖς εἰρημένους ζητήμασι καὶ νὰ διαπιστώσωσιν ὅτι ὁ κ. Γλάδστον ἥκιστα φαίνεται ἐπιλαθόμενος τῶν παραδόσεων τῆς ὑπερηφάνου Ἀλδιῶνος. Μέγαν λοιπὸν ὑπὸ ἐσωτερικὴν ἐποψίν ὁ γηραιὸς τῆς ἀνάσσης πρωθυπουργὸς ἤρατο θρίαμβον, ὄν δύναται ν' ἀμαυρῶσῃ μόνον τὸ ἰρλανδικὸν ζήτημα, ἐὰν οἱ παρνελλιστῆται ἡμείνων εἰς τὰς ιδέας αὐτῶν καὶ διασπάσωσιν οὕτω τὴν μικρὰν ἄλλως τε πλειονοψηφίαν τοῦ φιλελευθέρου ὑπουργείου. Οὐχ ἥττον καὶ τὸν κίνδυνον τοῦτον πειρᾶται νὰ παρακάμψῃ ὁ ἡγέτης αὐτοῦ διὰ τῆς ἐπ' ἀπειρον ἀναβολῆς τῆς τελικῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἰρλανδικῆς αὐτονομίας νομοσχεδίου ἢ καὶ διὰ τῆς ἀνακλήσεως αὐτοῦ, ὅτε καὶ κατ' ἀνάγκην ἐπέρχεται ἡ συνδιαλλαγὴ φιλελευθέρων τε καὶ ἐνωτικῶν φιλελευθέρων καὶ ὁ καταρτισμὸς ἰσχυρᾶς πλειοψηφίας τοῦ φιλελευθέρου κόμματος, ἀνεξαρτήτως ἀποχρώσεως, ἐναντίον τῶν συντηρητικῶν.

Μεθ' ὅλην ὁμως τὴν ἰδιάζουσαν σημασίαν τοῦ ἐν αἰγυπτιακοῦ ζητήματος καὶ τοῦ μαροκινοῦ καὶ τὰ στρατιωτικὰ δὲν ἀπέβαλον τὴν σπουδαιότητα αὐτῶν,

τὸ μὲν ἕνεκα τῶν ἐν Γερμανίᾳ γενομένων ἀποκαλύψεων περὶ τῆς τριπλῆς συμμαχίας καὶ τῶν ἐν Βιέννῃ καὶ Πέστη ἐξυμνήσεων τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ συνδέσμου τούτου, τὸ δὲ ἕνεκα τῶν ἐν τοῖς κυριωτέροις ὄργανοις τοῦ βερολινείου τύπου δημοσιευμένων ἀρθρῶν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς αὐξήσεως τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ. Ὁ στρατηγὸς Λεζίνσκις π. χ. ἀφηγεῖται συνδιόλεξιν αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ρουλιέλιον τὸν Α', διαβεβαίωσαντα ὅτι μέχρι τοῦ 1879 τοσοῦτο φίλος διετέλει τῆς Ρωσίας, ὥστε οὐδὲ λόγον κἂν περὶ τοῦ στρατοῦ αὐτῆς ἐπέτρεπεν, ἀλλ' ὅτι βραδύτερον μόνον ἐσκέφατο περὶ διμετάπου πολέμου· ἀφ' ἑτέρου σπουδαῖον ὄργανον τῆς Πέστης ἐξαίρον τὰ πλεονεκτήματα τῆς τριπλῆς συμμαχίας καὶ πειρώμενον νὰ κολάσῃ τὰ θρυληθέντα περὶ ἔχθρας τῆς Οὐγγαρίας ἐναντίον τῆς Γαλλίας καὶ νὰ τειμαριώσῃ διὰ πρὸς ταύτην αἰσθάνεται ἐπίσης μεγάλην συμπάθειαν, παρατηρεῖ ὅτι ἡ τριπλῆ συμμαχία οὐδὲν κατὰ τῆς Δημοκρατίας βυθόδομοι, ἐφ' ὅσον αὐτὴ περὶ πλειόστου ποιεῖται τὴν περιφρονησὶν τῆς εἰρήνης, καίτοι τὸ ὄργανον τοῦτο ἐπελάβετο, φαίνεται, τῶν ἐνεργειῶν τοῦ κ. Τίσσα, ἀγωνισθέντος νὰ παρακωλύσῃ τοὺς Οὐγγουροὺς ἐκθέτας ἀπὸ τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν παγκόσμιον τοῦ 1889 ἐκθεσιν τῶν Παρισίων. Διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων ζητεῖται νὰ διευκολυνθῇ ἡ ἐπιτήφισις τοῦ νομοσχεδίου τῆς διετοῦς θητείας καὶ νὰ προκατηχηθῇ οὕτως εἰπεῖν καὶ ἡ ἐν ταῖς συμμαχίαις τῆς Γερμανίας κοινὴ γνώμη εἰς παραπλησίαις ἐνεργείαις.

ὑπὸ ἐσωτερικὴν δὲ ἐποψίαν τὸ σπουδαιότερον πάντων τῶν ἐπὶ τοῦ τάμπτος ζητημάτων εἶναι τὸ σκάνδαλον τῶν ἰταλικῶν τραπεζῶν, ὅπερ μέγαν προκαλεῖ πάταγον ἐν τῇ χερσονήσῳ ἕνεκα τῶν ἀνακαλυφθεισῶν καταχρήσεων. Οὐχ ἥττον ὁ κ. Ριολίτης ἐφάνη δεξιώτερος τῶν γάλλων πρωθυπουργῶν καὶ διὰ πολλῶν ὑποσχέσεων περὶ αὐστηρᾶς τιμωρίας τῶν ἐνόχων κατόρθωσε νὰ περιστείλῃ τὴν μῆνιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ νὰ προλάβῃ τὴν ρῆξιν ἐν τῇ βουλῇ· ἡ ἀντιπολιτεύσις ὅμως, ἰδοῦσα ὅτι πᾶσαι αἱ δοθεῖσαι ὑποσχέσεις δὲν ἐξετελέσθησαν, ἀνεκίνησε ζωηρότερον τὸ ζήτημα καὶ ὁ πρωθυπουργός, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν κοινοβουλευτικὴν παραλυσίαν καὶ τὴν διαφωνίαν τῶν κομμάτων, ὠχυρώθη πρὸ τοῦ ἐπιχειρήματος τῆς ψήφου ἐμπιστοσύνης καὶ κατόρθωσεν οὕτω ν' ἀποδοῇ τὸν κίνδυνον ὑπουργικῆς κρίσεως.

Ἐν Γερμανίᾳ τὸ ἐργατικὸν ζήτημα ἀπέβαλε μέγα μέρος τῆς σοβαρότητος αὐτοῦ διὰ τῶν δραστηριῶν μέτρων τῆς κυβερνήσεως πρὸς ἱκανοποίησιν ἐνίων τῶν πόθων τοῦ ἐργατικοῦ σώματος. Ἀφ' ἑτέρου ἀνακινεῖται καὶ αὖθις τὸ ζήτημα τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως, ὁ δ' ἀρμόδιος ὑπουργός, δικαιολογῶν τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ σχετικοῦ σχεδίου, παρετήρησεν ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐλήφθη ἕνεκα τοῦ ὅτι οἱ μεγάλοι βιομήχανοι ἀπέσχον νὰ μετάσχῳι τοῦ εἰρηνικοῦ τούτου ἀγῶνος καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ οὗτος ἄνευ τῆς συμμετοχῆς ἐκείνων. Ἐν τῇ ρύμῃ τοῦ λόγου ὁ ὑπουργός τοῦ ἐμπορίου προσέθη καὶ εἰς ἐξηγήσεις περὶ τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ 1900, αἰτίνας εὐαρέστως ν' ἀντιχῆσῳσι δύνανται ἐν Παρισίοις. Ὁ ὑπουργός ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ἐκθεσις αὕτη ἀπεφασίσθη τῷ 1889 καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρ-

χεν ἐν τῷ σχετικῷ σχεδίῳ ἡ πρόθεσις τοῦ ματαιώσαι ἢ ἀμαυρώσαι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐν Βερολίῳ, πρόδηλον δὲ ὅτι διὰ τῆς γλώσσης ταύτης ἀρκούντως μειοῦται ἢ ἐν τῇ γαλλικῇ πρωτεύουσῃ ἐμποιηθεῖσα πέρυσιν ἐντύπωσις ἐπὶ τῇ κατακραυγῇ πολλῶν ἐν Γερμανίᾳ κύκλων κατὰ τῶν ἐν Γαλλίᾳ.

Ἐν τῶν λοιπῶν κρατῶν ἡ μὲν Αὐστρουγγαρία ἀγωνίζεται νὰ διαρρηθῆσῃ τὸ ζήτημα τῆς νομισματικῆς διαφορᾶς διὰ τῆς ἐξ Ἀμερικῆς προμηθείας μεγάλου ποσοῦ χρυσοῦ, ἡ δὲ Ρωσία ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἐφαρμογὴν διαφόρων μεταρρυθμίσεων εἰς τὰ οικονομικὰ πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἡ Γαλλία περισπάται ἐτι ὑπὸ τοῦ ζητήματος τοῦ Παναμᾶ, τοῦ ἀποβαλόντος τὴν σοβαρότητα αὐτοῦ, καὶ ἀσχολεῖται περὶ τὴν συζήτησιν τῶν διαφόρων τοῦ προϋπολογισμοῦ κεφαλαίων.

Ἐκ τῶν τοῦ Αἴμου κρατῶν τὸ Μαυροβούνιον καὶ ἡ Σερβία εὐρηνταί ἐν ἐσωτερικαῖς δυσχερείαις, ἡ Βουλγαρία ἐξακολουθεῖ δουλοῦσα τοὺς ναοὺς τοῦ ἐλλοιμικοῦ στοιχείου, ἡ Ρουμανία μερηνῶ περὶ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ στρατοῦ αὐτῆς διὰ νέων ὄπλων, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς παραγγελίας 250,000 τυφεκίων Μάνλχερ καὶ ἡ Ἑλλάς τέλος ἐπελάβετο διὰ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας αὐτῆς τῆς σηζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅστις πράγματι ἀποτελεῖ τὸ σοβαρώτερον τῶν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ βασιλείῳ ζητημάτων, ἕνεκα τῆς τῶν οικονομικῶν αὐτοῦ καταστάσεως.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ὁ μικρὸς βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας ἔπαθεν εὐφρογίαν· ἡ κατάστασις αὐτοῦ δὲν προκαλεῖ ἀνησυχίας ἕνεκα τοῦ καλῆθους χαρακτῆρος τοῦ νοσήματος.

Ἐν Βρασιλίᾳ Ἴταλοί τινες ἐκακώθησαν, τὸ δὲ πρᾶγμα προῦκάλεσεν ἐπερώτησιν ἐν τῇ ἰταλικῇ βουλῇ· ἡ ὑπὸ τῶν ἔξωτερικῶν ὑπουργῶν παρέτχεν εὐαρέστους διαβεβαιώσεις.

— Ὁ στρατηγὸς Λοί, ὅστις ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ γερμανοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὸν Πάπαν ἵνα συγχαρῇ αὐτῷ ἐπὶ τῇ πεντακοταετηρίδι τῆς εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν στάδιον εἰσόδου αὐτοῦ, ἔχει καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ πῆσαι Λέοντα τὸν ΙΓ' νὰ μετεπέστη παρὰ τῷ καθολικῷ κόμμῳτι ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου τῆς διετοῦς θητείας, ὡς ἔπραξε τοῦτο καὶ κατὰ τὸ νομοσχέδιον τῆς ἐπταετοῦς θητείας.

— Ἐν ταῖς νήσοις Σανδβίχαις τοῦ μεγάλου Ὀκεανοῦ νέα ἀνεκρήχθη δημοκρατία. Τῇ 4/16 ἰανουαρίου ἐν Χαουαὶ ἡ βασιλίσσα Λυδία Καμακουέχα Διλινοκαλάνη παρεχώρησε τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς δημοκρατικὸν σύστημα. Ἡ Χαουαὶ ἔχει ἐπιφάνειαν 17,000 χιλιαμέτρων τετραγωνικῶν, 90,000 κατοίκων καὶ πρωτεύουσαν τὴν Χοιολουλοῦ.

ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Πολλάκις πολλαὶ ἐγένοντο ζητήσεις ἐν πάσαις ταῖς χώραις περὶ τῆς προτιμωσῆς τῇ γυναικί παιδείσεως, ἀλλοὶ αὐτὴν ἰσοβάθμιον τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἀξιούντες, ἄλλοι δὲ κατωτέραν. Ἐν Γερμανίᾳ ἡ παιδείσις τῆς γυναικὸς οὐδαμῶς ἦν ἰσοβάθμιος τῇ τοῦ ἀνδρὸς, τῶν παρθенаγωγείων οὐχὶ τὸν αὐτὸν πρὸς τὰ γυμνάσια ἐχόντων κύκλον μαθημάτων. Ἄλλ' ἄρτι ἰδρῶθη ἐν Βαϊμάρῃ Σύλλογος ὑπὲρ τῆς γυναι-

κείας παιδεύσεως, ἥ ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος Πάσχα παρέξει τῇ θηλείᾳ νεότερη γυμνάσιον τέλειον, ἵνα αὕτη δύνηται ἀπ' αὐτοῦ νὰ ἐγγράφηται ἐν τοῖς πανεπιστημίοις. Τὸ γυμνάσιον τοῦτο, οὗ τὸ πρόγραμμα ἔσται ἕμιον τῶ τῶν ἀρρένων, ἐπὶ τὸ πρῶτον τοιοῦτον ἐν Γερμανίᾳ. τῶν τέως ἀνωτέρων παραγωγείων (höhere Mädchenschulen) ἰσοβαθειῶν ὄντων πρὸς τὰ Realschulen. Καλὴν πρόδον!

— Κατ' ἰδίαν τῆς «Ἐφημερίδος» Ἀθηνῶν πληροφορίας ἢ σύγκλητος τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βουδαπέστης, ἐν ᾗ διδάσκει ὁ διαπρεπὴς ἑλληνοεὐρωπαϊκὸς κ. Τέλεφ, δημοφύως συνέστησε τῶ Οὐγγρικῶ ὑπουργεῖῳ τὴν ἴδρυσιν καὶ νέας (τρίτης) ἔδρας τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας. Ὁ διορισθησόμενος ἐν τῇ ἴδρῳ ταύτῃ καθηγητῆς θὰ διδάσκη οὐ μόνον τῆς ἀρχαίας φιλολογίας καὶ γλώσσης ἀλλὰ καὶ τὴν μέσην καὶ τὴν νέαν ἑλληνικὴν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀρχαίαν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς συγκλήτου τοῦ εἰρημένου πανεπιστημίου τιμᾷ αὐτὴν ἀληθῶς, καθομολογήσαται οὐ μόνον τὴν ἐκπολιτιστικὴν δύναμιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς διδασκαλίας γλώσσης ὑφισταμένης ἐν Ἀνατολῇ.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Μετριοτάτην εἶχομεν κατὰ τὸ ἐφθήμερον κίνησιν ἐπειδὴ ἔνεκα τοῦ βαρέος χειμῶνος αἱ συγκοινωναίαι εἰς διάφορα μέρη εὐρίσκονται διακεκομμένα. Ἡ γεννηματογορά, ἐνφ' τὸ κατ' ἀρχὰς εἰδείκνυε πολλὴν ζωηρότητα, αἰθνης ὑπέπεσαν εἰς γαλήνην ἔνεκα φθασιμάτων ἐκ διαφόρων μερῶν, αἱ δὲ τιμαὶ ἐκλινον. Σίτος γραμμῆς Ζααρῆς ἐπωλήθη πρὸς 8—8 1)2 γρόσια κάτω λίβρας, Ἀδριανουπόλεως δὲ καὶ Παυλιῆ-κροῖου 9—9 1)4. Πράγμα λευκὸν τοῦ τῆς Ἀνατολῆς σιτηροδρόμου καὶ καλῆς ποιότητος ἐπωλήθη πρὸς 8 1)2—8 3)4 κάτω λίβρας. Ἰνεπόλεως ἐπωλήθησαν 2,000 κοιλὰ πρὸς 10 3)4, καὶ φορτίον Βραΐλας 15,000 κοιλῶν πρὸς 8 γρόσια κάτω λίβρας. Σκλήπρος σίτος Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας δὲν ζητεῖται, τιμᾶται δὲ ἀπὸ 35 ἕως 37 παρᾶδες κατ' ὀκτῶν. Ἀνάμικτα (σκληρόπαλα) Ἀδὰ Παζάρ, Ἰνὲ Ὀνοῦ περιφέρονται ἀπὸ 9 1)2 ἕως 10 γρόσια κάτω λίβρας. Μὴ ὑπαρχούσης ἐξωτερικῆς ζητήσεως μᾶλλον ἐκπεσοὺς προβλέπεται. Ἀραβασίτου ἐπωλήθησαν 700,000 ὀκάδες πρὸς 22 1)4—22 1)2 καὶ διὰ παραδόσεις Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου πληρώνουν 21—21 1)2. Κριθὴ Δουνάδεως καλῶς κοσκινισμένη ἀποκτᾷ τὰ 11 γρόσια κατὰ κοιλόν, ἢ τῆς Ρωμυλίας 10—10 1)2 καὶ ἢ τῆς Ἀγκύρας 14 1)2—15. Σικώλεως ἐπωλήθησαν 150,000 πρὸς 23—25. Βρώμης 160,000 ὀκάδες πρὸς 23—23 1)4.

Ἐπὶ τῶν ἀλεύρων οὐδὲν ἀξιοσημείωτον συνέβη. Φθασίματα διόλου δὲν εἶχομεν καὶ πωλήσεις λίαν περιορισμένας ἄνευ μεταβολῆς τιμῶν, ἐπειδὴ ὅμως ἢ παρακαταθήκη βαθμηδὸν μειοῦται, βελτιωσίς τις περιμένεται.

Εἰς τὰ ὄσπρια ὑπῆρξε κάποια κίνησις, πωληθέντων 2350 σάκκων ψασιόλων διαφόρων εἰδῶν, ἐξ ὧν Τραπεζοῦντος πρὸς 80—83 χρυσᾷ γρόσια, Γαλαζίου πρὸς 90—92 καὶ Τζαλίσια πρὸς 185—190. Ἐρεβίνθου ἐπωλήθησαν 450 σάκκοι Βαλοῦκ-Κεσέρ πρὸς 55—57 καὶ Ἀμισοῦ πρὸς 45—47.

Ἐκ τῶν σπόρων οἱ καναρόσποροι ἐζητήθησαν πληρωθέντες 85—87 χρυσοῦς παρᾶδες καὶ ἐπωλήθησαν 850 σάκκοι. Σησαμίων ἐπωλήθησαν 450 σάκκοι πρὸς 86—87 δι' ἐπιτόπιον κατανάλωσιν. Λινοσπόρων ἐπωλήθησαν 780 σάκκοι πρὸς 50—50 1)2, ἔνεκα ἐλλείψεως ὅμως ζητοῦνται.

Τὰ ἀνασόνια διατελοῦν ἐν ἀπραξίᾳ. τιμώμενα ἀπὸ 3 ἕως 5 3)4 ἀναλόγως τῆς προελεύσεως.

Εἰς τὰ ἀποικιακά, ἔνεκα φθασιμάτων, ἐκπεσοὺς εἶχομεν, αἱ πρῶται αὐστριακαὶ ζαχάρεις ἐξέπεσαν εἰς τὰ 118—119, αἱ δευτέραι εἰς τὰ 114—115 καὶ αἱ ὀλλανδικαὶ εἰς τὰ 145—148.

Τὰ ἰαπωνικά ὀρύζια 170—172 ὁ σάκκος τῶν 100—105 χιλιογράμμων, τὰ πρῶτα ῥυζόνια 48—50 φρ. καὶ τὰ δευτέρη 43—44. Οἱ καφέδες ἀνέλαβον τιμώμενοι ἀπὸ 10 1)2 ἕως 15 1)2 χρυσᾷ γρ. ἢ ὀκά.

Εἰς τὰ ρωδικὰ εἶδη πάντοτε περιορισμέναι πράξεις λαμβάνουσι χώραν ἔνεκα τῆς ἐποχῆς.

Οἱ σάπωνες ἀνέλαβον οὐκ ὀλίγον, τιμώμενοι οἱ τῆς πρώτης ποιότητος Μιτυλήνης 110—112, οἱ δὲ τῆς δευτέρας 95—105 καὶ ἀναλόγως τῶν λοιπῶν μερῶν.

Εἰς τὰς τιμὰς τῶν ἐλαιολάδων ἀξιόλογον εἶχομεν βελτιώσιν ἔνεκα τῆς εἰς τὰ παραγωγικὰ μέρη ζωηρότητας καὶ τῶν ἐξ Εὐρώπης εὐνοϊκῶν εἰδήσεων, ἀτυχῶς ὅμως ἢ ἀσχεροκέρδεια ἤρχισε νὰ εἰσάγῃ εἶδη ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγείαν διὰ τὴν ὁποίαν τοσοῦτον μεριμᾷ ἢ σεβαστὴ κυβένησις τοῦ φιλολάου ἡμῶν ἀνακτος.

Ἐπὶ τῶν σιδηρῶν καὶ νηματοῦψασμάτων οὐδὲν σχεδὸν κατὰ τὸ ἐφθήμερον ἐγένετο, οὔτε μεταβολὴν τινα ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν.

Ἐκ τῶν εἰδῶν τῆς Ἀνατολῆς ἐπωλήθησαν 400 δέματα παλαιὰ τιφτικία ἀπὸ 14 3)4 ἕως 15 1)2 καὶ 61 κιδῶτιον ὀπίου ἀπὸ 100 ἕως 106.

Περδικῶν ταπήτων ἀφίξεις δὲν ἔχομεν παρὰ μόνον 350 κομματίων Καραμπάγ, Σιρβάν, Κιρβάν καὶ Σουμάκ, ἐξ ὧν ἐπωλήθησαν τρεῖς μερίδες 1200 περίπου λιρῶν ἀξίας, διότι εἰς αὐτὰ ὑπῆρξε τελευταίως κάποια κίνησις. Σίτου 450 τόννων πρὸς 11 φράγκα.

A. Z.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 23 Ἰανουαρίου.

Μετὰ τὴν ἐκπτώσιν τῆς γαλλικῆς ῥάντ, συνεπῶς δὲ καὶ τῶν λοιπῶν χρεωγράφων καὶ ἀξιῶν, ἦν παρήγαγε τὸ σκάνδαλον τοῦ Παναμᾶ, τὰ χρηματιστήρια τῆς Εὐρώπης συνελθόντα ἐκ τοῦ πρώτου φόδου, καὶ ἐκτιμήσαντα ἠρεμώτερον τὴν θέσιν τῶν πραγμάτων, ἤρξαντο μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀναλαμβάνοντα ἀλλὰ μετὰ τινος δισταγμοῦ, οἱ δὲ θιασῶται τοῦ ὑψωμοῦ μόλις κατώρθωσαν νὰ διατηρήσωσι τὴν θέσιν αὐτῶν, ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῶν ἐπιμόνων καὶ ἀδιακόπων πωλήσεων. Εὐτυχῶς τὸ χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου ὑποχωρῆσαν κατὰ τὴν πρώτην ὀρμὴν καὶ τὰς πρώτας ἐντυπώσεις, ἀνέλαβε τάχιστα τὸ θάρρος, τὴν ἰσχύν καὶ τὴν πρωτοβουλίαν αὐτοῦ, καὶ διὰ μεγάλων ἀγορῶν γαλλικῆς ῥάντ καὶ ἄλλων χρεωγρά-

φων, ἐν οἷς καὶ τὰ πολλὰς εὐνοίας καὶ ὑπολήψεως ἀπολαύοντα τουρκικὰ, ἐστῆριξαν τὸ κλονιζόμενον χρηματιστήριον τῶν Παρισίων, καὶ συνετέλεσαν οὐ μικρὸν εἰς τὴν ἀποδόβησιν τῆς χρηματιστικῆς κρίσεως. Ἐν τούτοις ἡ ἀπραξία ἐξηκολούθει μέχρις ἐσχάτων ἐν Παρισίοις τοσοῦτο μᾶλλον, ὅσῳ συνέπεσε καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ κυρίου Τιράρ, ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ὑποβολὴ εἰς τὸ κοινοβούλιον τοῦ πρὸ πολλοῦ παρασκευασθέντος νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς φόρου εἰς τὰς πράξεις τοῦ χρηματιστηρίου. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ὅπερ αὐστηρῶς σχολιάζεται καὶ ἐπικρίνεται ὑπὸ τῶν οἰκονομολογικῶν ἡμερησίων, ὁ φόρος ὀρίζεται ὡς ἑξῆς. Διὰ πᾶσαν πρᾶξιν 1,000 μέχρι 5,000 φρ. ἐπιβάλλεται χαρτόσημον 10 ἑκατοστῶν· 50, δὲ ἑκατοστὰ ἀπὸ 5,000 μέχρι 50,000 φρ. 5 φρ. ἀπὸ 50,000 μέχρις 100,000, καὶ 10 φράγ. διὰ πᾶσαν πρᾶξιν ἀνωτέραν τῶν 100,000 φράγκων.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἔχει πολλοὺς θιασώτας ἐν τῇ Βουλῇ καὶ τῇ Γερουσίᾳ τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ἐλπίζεται ὅτι θ' ἀπορριφθῆ ἔνεκα τῶν καθ' ὧν προσκρούει πολλῶν ὀνδύχρειων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ καὶ τῆς δυσμενείας μεθ' ἧς ὑπεδέξατο αὐτὸ ἡ κοινὴ γνώμη ἐν Γαλλίᾳ. « Ἡ παραδοχὴ φόρου ἐπὶ τῶν πράξεων τοῦ χρηματιστηρίου, γράφει σπουδαία γαλλικὴ ἡμερησίς, θέλει συντελέσει εἰς καταστροφὴν τῆς χρηματιστικῆς ἀγορᾶς, ἐνῶ τούναντίον ἡ παροῦσα οἰκονομικὴ κατάστασις ἀπαιτεῖ νὰ ληφθῶσι δραστικώτατα μέτρα πρὸς ἐμψύχωσιν αὐτῆς ». Εἰς τὴν καχεξίαν τοῦ χρηματιστηρίου τῶν Παρισίων εἶχον συντελέσει καὶ αἱ κατὰ τῶν ταμειυτηρίων ψευδεῖς φῆμαι καὶ συκοφαντίαι, πρὸς περιστολὴν τῶν ὁποίων ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου καὶ παραδεκτὸς ἐγένετο παρὰ τῆς Βουλῆς ὁ νόμος ὁ ἐπιβάλλων αὐστηρὰς ποινὰς εἰς τοὺς τοιαῦτα κακόβουλα δημοσιεύοντας. Εὐτυχῶς τὸ κακὸν δὲν εἶναι οἷον παρέστησεν αὐτὸ ἡ συκοφαντία, ὁ δὲ γαλλικὸς λαὸς ἔπαυσε ν' ἀποσύρη τὰς καταθέσεις αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ταμειυτηρίων, ὅπερ ἂν ἐξηκολούθει, ἠδύνατο νὰ γεννήσῃ πραγματικὸν κίνδυνον. Κατὰ τὸ χθὲς δημοσιευθὲν τηλεγράφημα ἐπιψηφίσθη μὲν ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Βουλῆς τὸ νομοσχέδιον τὸ ἐπιβάλλον οὐ μόνον πρόστιμον, ἀλλὰ καὶ φυλάκισιν ἀπὸ 2 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν εἰς τὸς συκοφάντας τῶν ἀποταμειυτηρίων, ἀπεφασίσθη δὲ ἵνα ἐν πᾶσι τοῖς δήμοις τῆς Γαλλίας τοιχοκολληθῶσιν οἱ λόγοι, οὓς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπήγγειλαν ἐν τῇ Βουλῇ ὁ τε πρωθυπουργὸς καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν κ. Τιράρ. Τὸ μέτρον τοῦτο, ὅπερ εὐχρῆς ἔργον εἶναι νὰ νομοθετηθῆ καὶ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τῶν συκοφαντούντων καὶ ὑπομολγούντων τὴν οἰκονομικὴν πίστιν τοῦ ἔθνους, παρήγαγε τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα. Οἱ φόβοι τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ κατηνυάσθησαν, τὰ δὲ ἐκ τῶν ἀποταμειυτηρίων ἀποσυρθέντα ποσὰ δὲν ὑπερέβησαν τὰ 4 ἑκατομμύρια φράγκων, ἐνῶ ἡ συκοφαντία εἶχεν ἀναδιβάσει αὐτὰ εἰς πολλὰς δεκάδας ἑκατομμυρίων.

Ἦναγκάσθημεν νὰ ἐνδιατρίψωμεν περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, διότι ἐκ τῆς λύσεως αὐτοῦ ἐξήρητο καὶ ἡ τύχη τῶν ἡμετέρων χρεωγράφων, ὧν ἡ ὑψωσις ἐθεωρεῖτο ἀδύνατος, ἐφ' ὅσον διήρκει ἡ καχεκτικὴ κατάστασις τοῦ χρηματιστηρίου τῶν Παρισίων. Ἦδη ἡ θέσις τῶν πραγμάτων μετεβλήθη. Οἱ ἐν Παρισίοις

ἀπαλλαγέντες κατὰ μέγα μέρος τοῦ κατέχοντος αὐτοὺς δισταγμοῦ, ἤρξαντο ζωηρότερον ἐνεργεῖν ὑπὲρ τοῦ ὑψωμοῦ. Ἡ γαλλικὴ ῥάντ ὑπερέβη τὰ 98, τὴν δὲ ὑψωσιν αὐτῆς παρηκολούθησαν καὶ πάντα τὰ λοιπὰ χρεώγραφα τὰ ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τῶν Παρισίων διαπραγματευόμενα. Τῆς ἀνατιμήσεως μετέσχον, ὡς εἰκός, καὶ τὰ ἡμέτερα χρεώγραφα, ἡ δὲ ἔβδομάς αὐτὴ ἱκανοποίησε πληρέστατα τοὺς θιασώτας τοῦ ὑψωμοῦ. Τὸ Γενικὸν χρέος, ὅπερ τὴν Δευτέραν ἐτιμᾶτο 23,33, ἀντιμῆθη χθὲς μέχρις 24,10. Αἱ ὁμολογίαι τῶν Σιδηροδρόμων ἀπὸ 88 1/2 ἀνῆλθον μέχρι 92, αἱ μετοχαὶ τοῦ Μονοπωλείου ἀπὸ 15,33 ἔφθασαν μέχρι 16,11 καὶ τὸ Ὄσμανι ἐκέρδιον ἐντὸς τῆς ἔβδομάδος μίαν καὶ ἡμίσειαν μονάδα. Οὕτω λοιπὸν ἡ γνώμη ἡμῶν περὶ τῆς ἀξίας τῶν κυβερνητικῶν χρεωγράφων ὡς καὶ περὶ τῶν μετοχῶν τοῦ Μονοπωλείου καὶ τῶν ὁμολογιῶν τῶν Σιδηροδρόμων Ρωμυλίας ἀποδεικνύεται κατὰ πάντα ὀρθή. Ἦδη πρόκειται νὰ ἀποδεχθῆ ἀκριβῶς καὶ ἡ περὶ τῶν ἑλληνικῶν χρεωγράφων πολλὰκις διατυπωθεῖσα γνώμη ἡμῶν. Ἡ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν γεννησομένη ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ θέλει θέσει τέγρα εἰς τὰς φηλαρίας τῶν ρητόρων τῆς ἀντιπολιτεῦσεως, θὰ ἐπιταχύνῃ τὴν συνομολογήσιν τοῦ δανείου, ὅπερ ἀπὸ τοῦδε δύναται νὰ θεωρηθῆ τετελεσμένον γεγονός, τὰ ἑλληνικὰ χρεώγραφα θὰ ἐξέλθωσι τῆς ταπεινωτικῆς θέσεως, ἐν ἣ διατελοῦσι νῦν, καὶ τὸ συνάλλαγμα, ὅπερ ἀπὸ τοῦδε ἤρξατο βελτιούμενον, διότι κατὰ τὰς χθεσινὰς εἰδησεις ἐτιμᾶτο 156, θέλει βαθμικῶς κατέλθῃ ἐγγύς τῶν φυσικῶν αὐτοῦ ὀρίων. Ἄν, ὅπερ ἀπενχόμεθα, ἡ γνώμη ἡμῶν ἀποδειχθῆ σφαλέρᾳ, θὰ θεωρηθῶμεν μὲν ὡς ὑπὲρ τὸ δέον αἰσιόδοξοι, ἀλλὰ δὲν θὰ συναριθμηθῶμεν μετὰ τῶν ἐπιβουλεύοντων τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἔθνους. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι τὰ πράγματα θὰ δικαιώσωσιν ἡμᾶς πληρέστατα, ὅπως ἐδικαίωσαν καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν τουρκικῶν χρεωγράφων κρίσεις ἡμῶν.

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ο ΕΞΗΓΗΤΗΣ τῶν ἁγίων γραφῶν καὶ τῶν χριστιανικῶν διδασκαλιῶν. Περιοδικὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθημερίαν ὑπὸ ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου Ζιγαβηνοῦ, προϊσταμένου τῆς ἐν Μασσαλίᾳ ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Περιεχόμενα τοῦ φύλλου τῆς 30 δεκεμβρίου. Ἐρμηνεῖα ἐκ τοῦ ΙΕ' κεφαλαίου τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Ἀνάγκη νὰ ἐμμένωμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ Χριστῷ, ἀποφεύγοντες τοὺς ψευδοχριστοὺς καὶ ψευδοδιδασκίλους. — Μελέτη ἐπὶ τοῦ ῥητοῦ « Ἄψοτος ἐστὶν τὸ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ ». Πόρωσις τῶν Φαρισαίων. — Ὁ Χριστιανισμὸς προπαρασκευαζόμενος. Πίστις καὶ ὑπακοή τοῦ Ἀβραάμ. Ἀνάπτυξις τῆς εἰς αὐτὸν ἐπαγγελίας. Διὰ τοῦ τεύχους τούτου συμπληροῦται ὁ Γ' τόμος τοῦ Ἐξηγητοῦ.

Ὁ ἐπιθευὸς ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΚΩΝΑΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινούπολις-Πέτρα

Τυποθησαυρεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ.